

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 195 Ft

XX. évfolyam 3. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2013. március

Krisztus föltámadt!
Valóban föltámadt!

Minden Kedves Olvasónknak áldott, allelujás húsvéti ünnepeket kíván a Szerkesztőség!

A tartalomból:

3. Önkormányzati hírek

4. IN MEMORIAM: Pintér Hermina

7. Farsang volt a Szent Gellértben

13. Kunkovács László kiállításáról

20. Endrődi egyházközségi farsangi vacsora - képek

Petőfi Sándor:

NEMZETI DAL

Talpra magyar, hí a haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válasszatok! –
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhóztok ősapáink,
Kik szabadon éltek-haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

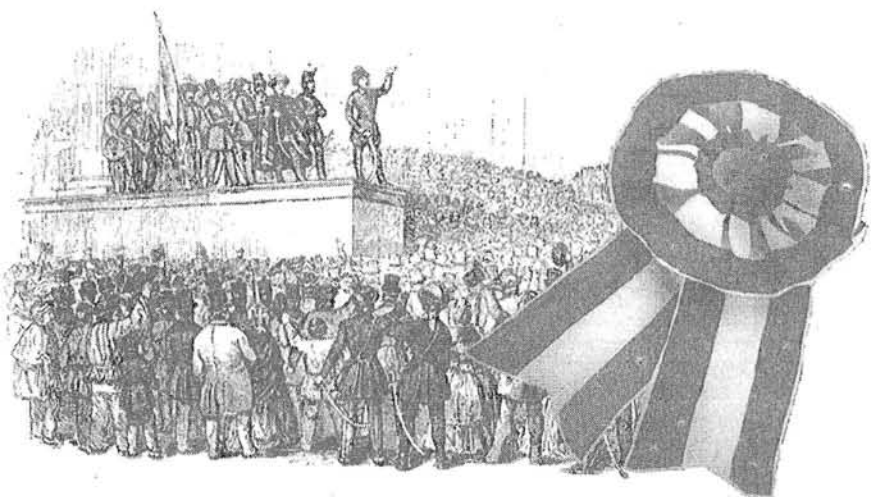
Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Fényesebb a láncnál a kard,
Jobban ékesíti a kart,
És mi mégis láncot hordtunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez;
Mit rákentek a századok,
Lemossuk a gyalázatot!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Hol sírjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

(Pest, 1848. március 13.)

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

FELHÍVÁS

Az „Üldözött Magyar Gazdák”, kulákok emléknapja június 29-én, Péter-Pál napján lesz.

Az endrődi üldözött gazdák száma igen jelentős volt.

Sokat szenvedtek vagyonukért, az 50-es években kiteszítotak lettek, sanyargatták őket.

Emlékmű készül június 29-ére, a szoborparkba, a volt piac-térre.

Anyagi hozzájárulást ezúton kérünk mindazoktól, akik együtt éreznek, illetve túlélték az embertelen időszakot.

Visszaemlékezést, esetleg okmányokkal kiegészítve kérjük elküldeni.

Befizetési számlaszám Gyuricza Zoltánné Gyomaendrőd, Lásas u. 3. sz. alatt kérhető. tel 06 66 285-946

Sorstársi üdvözlettel: Civil Szervező Csoport

MEGHÍVÓ

A Gyomai Református Egyházközség presbitériuma tisztelettel és szeretettel hív minden érdeklődőt 2013. április 6-án, szombaton délután 3 órakor kezdődő Hálaadó ünnepi istentiszteletre a gyomai református templomba.

Ezen az ünnepi alkalmon szeretné a Gyomai Gyülekezet hálát adni a Mindenható Istennek **Sípó Tas Töhötöm** református lelkipásztor, esperes úr közöttünk végzett negyvennyolc évi hűséges szolgálataért.

A Nagyhét és Húsvét liturgiája templomainkban 2013. március 24 – április 1.

	Endrőd	Gyoma	Hunya
Március 24. Virágvasárnap	9*, 17	11*	10*
Március 25-26-27. Nagyhétfő, Nagykedd, Nagyszerda: Jeremiás siralmi	18		
Március 28. Nagycsütörtök, utolsó vacsora miséje, szentségimádás	18	16	17
Március 29. Nagypéntek keresztút az Úr szenvedése	9 18	15.30 16	16.30 17
Március 30. Nagyszombat Adoráció a szentsírnál Vigília, feltámadás	9-18 18**	9-16 16**	9-17 17**
Március 31. Húsvétvasárnap	9***, 18	11***	10***
Április 1. Húsvéthétfő	9, 18	11	10

* barkaszentelés, passió

** feltámadási körmenettel

*** húsvéti ételszenteléssel

Nagybőjti lelkigyakorlat

Gyoma:

március 18-19 (hétfő, kedd) 16 óra

Vezeti: Kozovits Attila perjámosi plébános

Endrőd:

március 18-19-20 (hétfő, kedd, szerda) 18 óra

Vezeti: Kozovits Attila perjámosi plébános

Hunya:

március 21-22-23 csütörtök, péntek, szombat) 17 óra

Vezeti: Janes Zoltán nagyszénási plébános

Jobb oldali kép:

Edzésen munka után:

Első sor: Szabó, Szikszai, Kun, Szendrei, Mile, Szerető, Dávid, Kovács Zs, Kovács Z.

Hátsó sor: Madar, Szilágyi, Fekécs, Pelyva

Mazsorett továbbképzés

2013. február 22 – 23. között a Magyar Mazsorett Szövetség Gyomaendrődön tartotta továbbképzését és éves közgyűlését a Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény iskolaépületében és tornatermében. A kétnapos rendezvény nagyon jó hangulatban zajlott, elméleti és táncoktatásban részesültek a mazsorett csoportvezetők, akik az ország minden tájáról érkeztek a városba. Tavasszal, szintén Békés megye ad otthont és teret a Szövetség legnagyobb rendezvényének, a Magyar Mazsorett Bajnokságnak, Orosháza, Gyopárosfürdőn. Az Európa Bajnokság pedig Tatabányán kerül megrendezésre: tíz országból, kétezer mazsorett táncost várnak a szervezők.

Önnök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület februárban

A költségvetés elfogadása, valamint pályázati lehetőségek megvitatása miatt február hónapban több alkalommal is ülésezett városunk Képviselő-testülete.

2013. február 14-én megtartott rendkívüli ülés tartalmából:

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának 2013. évi költségvetési rendelet tervezete

A 2013. évi költségvetési koncepció a Magyar Köztársaság 2013. évi költségvetéséről szóló törvény tervezete, annak indoklása, valamint a támogatási konstrukciók figyelembe vételével lett összeállítva.

Mint ismeretes, 2013. január 1-től átalakult az önkormányzati feladatellátás, valamint ezzel együtt a finanszírozás rendszer is. Az önkormányzat által korábban ellátott feladatok egy része átkerült az államhoz, így az ehhez kötődő, a feladatellátást szolgáló, átengedett források nagyobb része is visszakerült a központi költségvetésbe. Így egy új finanszírozási struktúra alakult ki, amely elszákad a normatív támogatási rendszertől.

Bevételek számbavétele

1. Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása:

(Új jogcímként szerepel a költségvetési törvényben.)

E támogatási kategórián belül jelennek meg az alábbiak:

- Önkormányzati hivatal támogatása (4.580.000 Ft/fő)
 - Település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladatellátás támogatása (városunkban több mint 25.000.000 Ft, amely magába foglalja a zöldterület gazdálkodást, közvilágítás fenntartást, köztemető működtetést, közutak fenntartását)
 - Beszámítás összege (az előző két jogcímen meghatározott támogatások összegét csökkenteni kell az önkormányzat elvárt bevételének összegével)
- Gyomaendrőd esetében az iparüzési adóalap 0,5%-a, azaz 62.485 E Ft
- Egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatása 2700 Ft/fő.

2. Települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása

A fő feladat az óvodai ellátás. A Kistérségi Óvoda részére ebben az évben 2 millió Ft kiegészítést szükséges biztosítani. A vállalkozók által működtetett óvodák és bölcsődék finanszírozási rendszere 2013. augusztus 31-ig azonos a 2012. év finanszírozásával, változás szeptember 1-től várható. A kalkulált éves támogatási összeg ezekhez a feladatokhoz közel 20 millió Ft.

3. A települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása

Gyermekjóléti szolgáltatás támogatása, segélyezés, családsegítés, diákétkeszítés. Az idei évben ez utóbbi feladatra 4 millió Ft plusz támogatást biztosít az önkormányzat.

4. A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása

Ezen a jogcímen a várost megillető támogatás becsült összege 16.337 E Ft (muzeális intézmények, nyilvános könyvtári ellátás, valamint a közművelődés támogatása. Ezen kívül az önkormányzati hozzájárulás 12 millió Ft.

Oktatási vagyon működtetése

Fő szabály, hogy a 3000 főt meghaladó lélekszámú települések esetében az önkormányzatnak kell állnia a működtetés költségét (gépjárműadók megmaradó része, helyi adók teljes bevétele). Kivételt azon esetek képezhetnek, ahol az önkormányzat nem rendelkezik annyi saját bevétellel, ami a működtetés költségét fedezi. Az oktatási vagyonunk működtetésének becsült összege 150 millió Ft. (A számítás alapjául a 2011. év lett figyelembe véve.)

A költségvetési rendeletben 2013. évre 94 millió Ft került meghatározásra, melyből 62 millió a dologi kiadás, a bérék és azok járulékaik 32 millió Ft lett elkülönítve, illetve ezen felül még 28 millió Ft a 2012. évet terhelő dologi kiadásokra, illetve a technikai személyzet 2013. február 11-ig eső bérjellegű jutásaira. A tartalékok között 20 millió Ft lett meghatározva, amely az esetleges többletköltségek fedezetül szolgálhat.

Gyomaendrőd Város Önkormányzat 2013. évi költségvetésének mérlege (Adatok E Ft-ban)

megnevezés	2011 évi tény Ft-ban	2012. évi tény Ft-ban	2013. évi terv Ft-ban
Költségvetési bevétel összesen	3.171.487	2.724.214	2.571.629
Költségvetési hiány belső finanszírozást szolgáló bevétel	621.016	821.415	684.680
Rövid lejáratú hitel felvétel	0	0	0
Egyéb finanszírozási bevételek	0		
Bevétel mindösszesen	3.792.503	3.545.629	3.256.309
Működési kiadás összesen	2.527.012	2.483.006	2.099.362
Felújítás összesen	70.522	23.769	42.000
Fejlesztés összesen	1.087.888	332.129	680.883
Tartalék	0	706.725	456.084
Egyéb finanszírozás kiadásai	0		
Kiadás mindösszesen	3.685.422	3.545.629	3.278.329

A hosszú lejáratú kötelezettség alakulása

A 2008. február 27-én lejegyzett 1.000.000.000 Ft összegű CHF alapú kötvény visszafizetése 2011. március 31-én megkezdődött, az utolsó törlesztési részlet fizetése 2018. február 27-én válik esedékessé.

A kötvény összege elsősorban pályázati saját erőként használható fel, illetve olyan fejlesztések finanszírozására, amelyek az önkormányzatot többletbevitelhez juttatják, illetve csökkentik a működési kiadásait.

A kötvényforrás 2011. január 1. napján Ft-ban 1.004.924.400 Ft volt. December 31-ig pedig a realizált hozam meghaladta az 52 millió Ft-ot.

A kötvényforrás 2012. január 1-jén 743.817.000 E Ft, év végéig a realizált hozam 38.898 E Ft. 2012. december 31-én a kötvényforrás betétfőmában állt az önkormányzat rendelkezésére, 571 millió Ft összegben.

Az állam a település adósságállományának 65%-át vállalja át.

A végzavazásnál 11 képviselő volt jelen, így 10 igen és 1 tartózkodás mellett került elfogadása a 2013. évi költségvetése városunknak.

A február 28-iki ülésen a polgármesteri beszámolót követően 20 napirendi pontot tárgyalt a Képviselő-testület.

Az 1. és 3. számú felnőtt háziorvosi körzet működtetése

2011. ősztől többször felmerült a praxisok racionalizálása városunkban. Az önkormányzat által létrehozott ad-hoc bizottság jegyzőkönyvbe foglalt javaslata szerint, a Képviselő-testület - tekintettel a jelenlegi lakosság számra - körzethatár módosítással kívánta csökkenteni a meglévő praxisok számát. Mint ismeretes a körzetösszevonás nem valósulhatott meg, így az 1. és 3. körzet betegeinek ellátása helyettesítéssel lett biztosítva:

- 1-es körzet Dr. Katona Piroska
- 3-as körzet Dr. Petrikó Attila

A jelenlegi szerződések 2013. március 31-ig érvényesek, de az is nyilvánvaló, hogy a tartós helyettesítést nem lehet célul kitűzni, mivel egy év után a finanszírozás csak 60%. Dr. Torma Éva Intézményvezető Asszony feladatát kapta, hogy dolgozzon ki alternatívákat az 1-es és 3-as háziorvosi körzet további működtetésével kapcsolatban. A Főorvos Asszony körültekintően eljárva két lehetőséget javasolt a Képviselő-testület számára:

1. A két körzet külön működik tovább a Fürst Sándor utcai rendelőben osztott munkaidőben délelőtt és délután felváltva Dr. Petrikó Attila és Dr. Varga Edit háziorvosokkal helyettesítés formájában. (Ez a megoldás csak a jelen helyzetet kezelné)

2. Az 1-es és 3-as körzet összevonásával egy stabil kártyaszámú körzet jöhetne létre a két kisebb kártyaszámú körzetből. Így az önkormányzatnak nincs kártalanítási kötelezettsége, valamint nem helyettes orvosokkal lehetne ellátni a körzetet.

Dr. Katona Piroska kérését, mely szerint vegyes praxist kívánna létrehozni, nem javasolja az előterjesztés a Képviselő-testület számára, mert a zavartalan betegellátás biztosítása továbbra is az önkormányzat felelőssége. (Közegészségügyi szempontok, költséghatékonyság és takarékoskosság, valamint a betegeknek is kedvezőbb, ha a felnőtt ellátás függetlenül zajlik a gyermekektől.)

Az Országos Alapellátási Intézet véleménye szerint csak akkor lenne érdemes megfontolni a vegyes praxis kialakítását, ha „a 18 év alatti lakosok száma a körzet lakosságának 25%-át eléri.” Az Országos Alapellátási Intézet abban is véleményt nyilvánított, hogy a túl sok tevékenység csökkenthetné az ellátás színvonalát.

Dr. Katona Piroska ismét írásos kérelmet nyújtott be a Képviselő-testület felé, melyben új információkat közölt. Az idő rövidsége miatt azonban ebből előterjesztés nem készült, így várhatóan döntés a márciusi testületi ülésen születethet.

2013. évi Támogatást szolgáló alapok pályázati kiírása

A város 2013. évi költségvetési rendelete a Sport Alapot 10.000.000 Ft-ban, a Civil Alap meghívásos alapon pályázható keretösszegét 1.550.000 Ft-ban határozta meg. A Sport Alapokra nyílt eljárásban lehet pályázatot benyújtani a pályázati kiírás szabályai szerint.

A Civil Alap esetében a Közművelődésről szóló rendelet mellett speciális célok és követelmények is meghatározásra kerülnek. Azok a szervezetek élvezhetnek előny, akik szerepet vállalnak a város turisztikai és idegenforgalmi céljainak megvalósításában.

Nemzeti ünnepek és kapcsolódó rendezvények

Sajt és Tűrófeszítvály, illetve Nemzetközi Halfőző verseny szervezésében és programjának alakításában

A 2013. évben kiírásra kerül a Környezetvédelmi Alap is. Pályázható keretösszege 3.922.000 Ft. Az Alap forrása: ingatlan értékesítésből befolyt pénzösszeg.

Az előterjesztést mindhárom bizottság tárgyalta, az Ügyrendi, Oktatási, Kulturális, Kisebbségi, és Esélyegyenlőségi Bizottság azzal a megkötéssel javasolja a pályázat kiírását, hogy csak akkor kerülhessen közzétételre, amikor az érdemben pályázható összeg megjelenik a számlán.

A Képviselő-testület határozata értelmében a pályázatok az előterjesztésnek megfelelően kerülnek kiírásra.

Lehóczkiné Timár Irén
Képviselő

Tisztelt 8. számú egyéni választókerület lakói!

Értesitem Önöket, hogy Öregszőlő Rózsashegyi Házban meghallgatást tartok 2013. március 18-án 9 órától 12 óráig.

Szeretettel várok minden kedves, körzetemben lakó választópolgárt.
Tisztelettel: Lehóczkiné Timár Irén képviselő

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld.

Új kenyér íze, lepergő könnyő sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Pintér Hermina

ny. kertészmérnök
(1926 - 2013)

- Az élet szép, szeret az Isten!
Ezt a titkot zengje minden,
s a csendes búcsúszó csak ennyi,
hogy „érdemes jónak lenni!”
(Kerekes Károly O. ciszt.: A zengő titka)

A Boldogságos Szűzanya oltalmazó szeretetében bízva állunk Hermina testvérünk ravatalánál, és a Boldogságos Szűzanya lengyelországi czestochowai kegyképének hiteles másolata előtt.

Ezt a képet elhunyt testvérünk adományozta az újjáépített templomunknak. Korábban ő is sokszor imádkozta az Úrangyala imádságot e kegykép előtt. Ez az imádság foglalja most össze az ő hitét és odaadását.

„Az Úrangyala köszönté a Boldogságos Szűz Máriát, és ő méhébe fogadta Szentlélektől Szent Fiát”

Az Úr Máriát, a názáreti szegény leányt választja ki, hogy Fiának Édesanyja legyen. Karácsonykor ünnepeljük, hogy az Isten Fia közénk jött, hogy belépett az emberi világunkba. Az Isten a Szűzanyára bízta, hogy felnevelje Fiát, aki: „gyarapodott bölcsességben, korban és Isten és emberek előtti kedvességben (Lk 2,52)

Hermína testvérünk 1926-ban született, második gyermekként. Öten voltak testvérek. A család anyagi körülményei miatt csak neki adatott meg, hogy a polgári iskolát befejezve gimnáziumba mehessen, amit Nagyváradon, az orsolyitáknál kezdett, és Békéscsabán fejezett be.

„Íme az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a Te Igéd szerint”

Az Istennek élő ember napi fohásza ez: legyen nekem a te szávd szerint... legyen nekem az Isten akarata szerint – akár könnyű, akár nehéz.

Testvérünket is érte megpróbáltatás az életben, amit elfogadott: A gimnáziumi évek után Budapestre jelentkezett a Kertészeti Főiskolára, ahová fel is vették, de sajnos a II. világháború miatt félbe kellett szakítani tanulmányait.

Mivel a politikai változások úgy hozták, hogy osztályidegennek számított, ezért kicsapták az iskolából, így visszakerült falujába.

Nagyon megviselte az a kegyetlen rendszer az egész családot, aminek elviseléséhez vallásos életvitelük adott erőt és kitartást.

Nem mondott le arról az álmáról, hogy kertészmérnök legyen. Az ötvenes évek végén befejezte tanulmányait, ami akkor már Kertészeti Egyetem volt.

Először Nagykőrösön, majd Szentesen dolgozott. Hamarosan elkerült Makóra, a Hagymanesztő Kutató Intézetbe. Néhány év után már vezetői pozíciót töltött be. 1981-ben innen ment nyug-

díjba. Ekkor hazaköltözött szülőfalujába, ahol szüleivel élt együtt. Szüleit elgondozta.

„És az Ige testté lőn, és miköztünk lakozék”

Krisztus azért jött, hogy köztünk lakozzék, köztünk éljen. Találkozhatunk vele a szentmisében, hogy a lelkünkbe fogadjuk, és szerető Szívével mindig hazavár bennünket.

Életünk során mennyi probléma gyűlik fel a lelkünkben nap mint nap! Azokat mind-mind hazahozhatjuk Ahhoz, aki üdvözíteni jött a világot és minden embert.

Neki is az Úr közelsége adott erőt fiatal élete küzdelmeiben és a megpróbáltatásokban, és adott idős korában lelki megnyugvást. Itt a templomban szeretettel nézett fel a kenyér és bor színeiben megjelenő Jézusra – csendesesen együtt imádkozta a szentmisét velem, éveken keresztül.

Aktívan segített az egyházi életben. Pénztáros volt.

Munkájával, anyagi áldozataival is sokat tett: nagyon a szívében viselte a leégett templomunk újjáépítését: a világhírű czestochowai kegykép hiteles másolatát ajándékozta az új templomnak, valamint, amikor lehetett, visszavásárolta a templom melletti államosított templomkertet, és visszaajándékozta az egyháznak.

Búcsúzunk tőle. Nem is búcsúzunk, sokkal inkább hálás szeretettel köszönjük meg Istennek, hogy itt élt közöttünk.

Testvérek: Ilonka nővére és családjai, Béla testvére és családjai, keresztányai családjaikkal, és elhunyt testvéreinek családtagjai, unokatestvérei és családtagjai, sógornője, a Seidl család, akikkel összefonódott a sorsuk, volt szomszédok, a hunyai hívek és a Mária Társulat, a Rózsakert Idősek Otthona dolgozói, lakói és az endrődiek, ismerősök, jelenlévők.

Életét átfonta a rózsafüzér. Kössön minket is Máriához és Fiához, Jézus Krisztushoz az ő imái, melyet földi életében elmondott értünk, és azok az imák, melyet odaát, hazaértve az Isten Országában mond értünk.

„Kérünk téged, Úristen, öntsd lelkünkbe szent kegyelmedet”

Hozzád térő gyermeked lelkébe is, a miénkbe is öntsd erődöt, segítő és megszentelő kegyelmedet, hogy akik az anyagi üzenet által Szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak megtestesülését megismertük, az ő kínszenvedése által a feltámadás dicsőségébe vitessünk, Krisztus a mi Urunk által. Amen.

Iványi László tb. kanonok, plébános temetési beszéde

Kérjük, támogassa
ADÓJA
EGYHÁZI **10%**
-ával
a Katolikus Egyház
szolgálatát!

Technikai szám:

0011

Hegedűs Zoltán:

SZARVASVÉGI KÉPVARÁZSLÓ

(Egy régi nyári hétvége)

1.

Holt-Körösben fürdő sárga templomtorony a lincommal leláncolt lapos sírok mögött - ez az, most jó, kattan a kölcsönkért Zenit. (A Kodak alliterálna, de az nekünk nem volt.)

Fehér mészfalakon zümmögő feketepont-legyek, faluszéli álmos utca verőfényben, kihalt temető. Gyöngyház és rózsaszín márványlapok, szürke gránitobeliszk-tisztek emelkednek a lesüppedt fakereszt-hadseregben. (Műkö, csigába font betonflitter még nincs annyira divatban.) Óhantok tengerében egy-két újhant. Az elmúlás örökhangulatú melankólia-kertje, savanykás tuja- és mohakeretben. Kellemes, megfáradt képzavar. Csönd. Megáll az idő.

Én viszont nem. De nem fotózok tovább. Már csak az agy rögzíti azt, amit sok év után majd a szív hív elő.

Föl a gátra!

2.

Napsütötte, színei-mersés „Kis-Szabó”: fűzfák ezüstzöldje, szürkefodró lány hullámok, szívárványos kartonba csomagolt lányok, izmosbarna fiúk (néhányukon a cséplőgép-fitness marcadéka!), korosabb évjárat még mindig kék „fecskében”. Endekák kockás plédék, műanyag hálós szatyrok, vegyiszagú úszógumik meg pettyeslabdák. Agyagpart, füves strand poros keréknyommal megfélevezve, bokrok, csöppnyi tisztás: fejelő pálya lábfejjel kimért kapukkal, éppen üzemben: ismerős, osztálytárs, barát... beállok én is. Odébb, a fűzfák alatt, bokáncsipő szűrős ártéri szederkigyók. „Mé' rúgtad bele, te?!”

Híreskedünk. Álérett szöveggel hesszeljük a felhozatalt. Aki tesz, az foglalt. Vagy a bátorságunk kevés. Vagy az éveink száma.

Egy ismeretlenvárosi jampi - irigy szemek néma sugarában - echte Speedo-ban feszít. Van is a csávónak keletje.

Tompa pöfögés közelít, megcsillan a gát rámpája. A kopott biciklik meg a vékonydongájú rigák és verhovinák között feltűnik egy nagy fekete oldalkocsis Junak. Azta! - álljuk körbe. Kérdezősködünk. Esemény.

„Szabad szombat” (kilencszázhetvenet írunk, vagy hetvenegyét...). Él a part! Zsivaj, felharsanó nevetések, Szabadeurópára is bátor VEF rádiók. Hullámszik a Tinédzser party! Az elérhetetlen éteri álomnyugatból Veresmariska blue-shockingolja a szívemet örökzöld Vénuszával (Isten nyugosztalja már őt is! Rák, persze.)

„Yeah, baby, she's got it.”

Még egy utolsó fürdés, majd a száradó bőr finom és felejtethetetlen bizsergése a délutáni nap sugaraiban.

Hazafele meinet, néhány hasonszőrű sráccal. Szilvafák, nyárfák, görbe utcák, kőfal, vályogfal, sikátor. Hermina néni szódásboltja a sarkon. A társak eltűnnek, de marad a gondolat. A visszatérő nyári diákálom: még két hét gyalogrobot a Lenin téveszen és talán meglesz a Lévis! (beszerzési forrás: szegedi Marx tér). És majd akkor...!

Nyafogásaimra, rajzaimra, mintáimra... fehérhajú jó apám hasonlót varrt a vén Singeren, de mégsem az igazi. Nem eredeti. Kék is, cájgos is, de nem kopik. Azért persze nem rossz. Sárgacérnás. Ma abban megyek.

3.

Nyáresti izgalom. Szappanszagú, samponfogyasztó bál fenn a nagy épület nagy termében. Tolongás a bejárati ajtók jegyszédő zsilipjében. 16 helyett 18-at mondok, egy fejcsóválós „nem hiszem”-mel beengednek. Fénylő széplányarcok, vagánykodó fiúmozdulatok, dús barna hajzuhatok. Csak a rendezőknek, a csaposnak meg egy-két szabadságolt kiskatonának van rövid haja. Tömeg. Itt van a nehezen összeérő két község tarka juvenusa. A szomszéd fűje mindig zöldebb! A büfétérben csöppen a kőbányai, benn a széles, lázas, homályos bálteremben már csengenek a JohnfogertyHeinfarthmisi Creedence-akkordok. Nő a légnyomás, pendül a pulzusszám.

Él a zene! Néha vadabbra vált. Felnyerít a gitár, mint a fuvaros lova. (A diszkó még csak születőben, hetedhét határral nyugatabbra. De pár év múlva átlépi az aknazárat is.)

Felkérés-lekérés. Sokáig tartó, bevezető, puhatolózó fázis. Ám ahogy osztják az éjszakát, a tánc lassan beérik. Egyre több a lassú. Tizenegy után már összebújó füledt sötétség, álmok és vágyak kavargó esti testi tengere. Fiatal lelkek vágyakozó örömetől vagy éppen reményvesztő csalódásától remeg a terem. Vajon ki kit kísér haza? Csak az együttjött fix párok mehetnek biztosra.

Az előtér fényében kéken forgolóódik az önkéntesrendőr karszalag. Éberség a rendszer lelke.

Éjfél felé azért lesz balhé. Anélkül nem az igazi! Nincs vér, csak kakaskodás, két pofon, meg egy könnyebb lépcsőzuhanás. Még mentő se kell. Éjjel után fél egykor vége minden hivatalos és nem hivatalos műsornak. A mikrofon elköszön.

De akkor én már otthon alszom. Még nem kell valaki miatt nagyot gyalogolnom. Sajnos. Vagy inkább egyelőre. Lesz még másik varázs!

Hajnalodik. A kutya se ugat. Mégis felkel a nap. A nagy épület pihen, homlokzatán két rétegni szocialista vakolaton is dacosan átüt a régi felirat: Katolikus Népház.

4.

Nagymise. A hatalmas orgona, foghíjai dacára, nyolcvan decibelen feszíti a templom vastag, sötét, olajos, márványra festett falait. Azok bírják. A szentély üdebb színvilágú. Oda készülök. Ministránsszolgálat az Utolsó vacsora ívben hajló, színes freskója alatt. Így, érettségi előtt is. (Álaggódó szirénhangok szerint kicsit veszélyes ez a klerikális serte-perte a jövőmre nézve, de nekem épp ez benne a felemelő. Tudom, hogy mit kaptam itt.)

Beöltözés. Fashion. Szoknya, ing, bársonygallér ünnepi aranysegéllyel. Az olyan úri, elegáns, barokk. Vagy csíkos Tarcziciusz ruha. Az meg olyan egyszerű, modern, minimálistílusú (ja, azt akkor még nem így mondtuk.)

Zsinat utáni koreográfia. Nincs titkos értelmű „confiteor”, se „suscipiat” (pedig hogy tudtuk!), már nem fordítunk hátat, szem-bemisézés van magyarul. De még nagyon frissnek hat.

A tisztelendő úr a talentumokról beszél.

Állok az oltár mellett. A távolból, a megszentelt padokból mosolyog rám két arany lélek: Édesanyám és a csöppnyi szomszéd néni: „Kisregina”. (A szívemben érzem, hogy most is figyelnek.)

5.

Koppanó színes biliárdgolyók délidőben a Csöndesben. Apám büszke és poénos élcelődései. A többiek kontrája se rossz. Improvizatív stand-up brigád. Nyolcan-tizen körítik a társaságot. Suszter, hentes, fuvaros, mezőőr, segédmunkás, agronómus, futbálpályagondnok (délután hajrá Mieink FC!), a nyugdíjas szabó...meg a kamasz írrok. (Munkanélküli egy se. Az még nincs is itt feltalálva.) Fele templomi ünneplőben, fele melósban. De örök gyerek mind. Proaktív és asszertív közönség. Ószinte a nevetés, rövid a sértődés. A tisztelet sem csorbul.

Odakünn aransárgán tűz a nap. Benn a félhomályos, penész-falú hűvös kocsmában hideg pultján hideg ital. Sör-bor. Fröccs. Bambi. Sárga és piros. (Végnapjaikat élük.) Barna kóla. (Az nóvumként feszít.) Rám üvegbúra alól néz egy hatnapos hideg pogácsa. Nem tud hidegen hagyni. Pedig már vár az áldott és szeretett kezek által készített ünnepi ebéd.

6.

Jóllakottan irány a meccs. Dobó kirakatában füzetek megkötök sorakoznak, a zárt boltajtó mögött szinte hallom, hogy zizeg a kékpapír. A szeptember vésszen közeledik.

Utóhang (vagy inkább szöveg az egyik kép hátoldalára):

Ítéld meg más, de talán rendes gyerekek voltunk. Igaz, ha sutytyomban lementünk a Bónomba vagy a Soczóba pecázni, előtte lecsavartuk a biciklinkről a névtáblát.

Katolikus oldal

MÁRCIUSI ÜNNEPEK

3. vasárnap:	Nagyböjt 3. vasárnapja
10. vasárnap:	Nagyböjt 4. vasárnapja
17. vasárnap:	Nagyböjt 5. vasárnapja
19. kedd:	Szent József, a Boldogságos Szűz Mária jegyese
24. vasárnap:	Virágvasárnap
28. csütörtök:	Nagycsütörtök
29. péntek:	Nagypéntek
30. szombat:	Nagyszombat
31. vasárnap:	Húsvétvasárnap

„FELTÁMADT KRISZTUS, VÍGADJUNK, A BŰNBŐL MINK IS TÁMADJUNK!”

Tisztelt Olvasók, Krisztusban szeretett Testvéreim!

A kereszténység legnagyobb ünnepére, Krisztus feltámadására készülve szeretettel köszöntöm a Városunk olvasóit.

A Húsvét a legnagyobb csoda, ami a földkerekségen történt. Nem csupán a feltámadás ténye miatt, hanem ami miatt történt. A karácsonyhoz hasonlóan a feltámadás ünnepe is Isten végtelen szeretetének jele.

Ezért nagy szeretettel hívok meg már mindenkit a nagyheti szertartásokra, mert csak úgy lehet ezt a végtelen isteni szeretetet, ezt a hatalmas csodát megérteni, ha végigimádkozzuk a nagyheti eseményeket is.

Virágvasárnap Krisztus

bevonul Jeruzsálembe. A nép hozsannázva, pálmaágakat lengetve ünnepli, mert úgy gondolják, hogy Jézus, a nagy csodatevő, most végre, mint politikai felszabadító, mint lázító hadvezér érkezik, hogy az elnyomó rómaiakat kiűzze Izraelből. Egyedül Jézus tudta, hogy ő nem harcolni jön Jeruzsálembe, hanem meghalni... Erre emlékeztünk a virágvasárnapi barkaszenteleléssel, körmenettel és a Passió éneklésével. Az ekkor megszentelt barkák, amiket hazaviszünk otthonainkba, egész évben emlékeztetnek: ne hamis hozsannázók, hanem igaz tanítványok törekedjünk lenni!

Nagycsütörtökön az utolsó vacsorára emlékeztünk: Az utolsó tanítványai között töltött estén Jézus a kenyeret és bort saját testévé és vérévé változtatja, ezzel megalapítva az Oltáriszentséget, főpapi imája keretében pedig pappá szenteli az apostolokat.

A HIT ÉVE 2012
2013

Nagypéntek az Egyház gyásznapja: Krisztus kínszenvedése és kereszthalála emléknapja. A délelőtti keresztúton megemlékeztünk Jézus kereszthordozásáról, az esti csonkamisén és Passión pedig a keresztfeszítéséről és a sírbahelyezésről.

Nagyszombat a csend napja. Jézus a sírban fekszik. A hívek elindulnak a templomokban felkészített, felvirágozott szent sír oltárok felé, régiesen mondván „Jézuskát csókolni”, hogy csend-

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap és ünnepnap: 9 és 17 óra,
hétköznapokon csütörtök kivételével: reggel fél 8-kor
Keresztút nagyböjtben: péntek 17, vasárnap 16.30

Szent Gellért Iskola kápolnájában

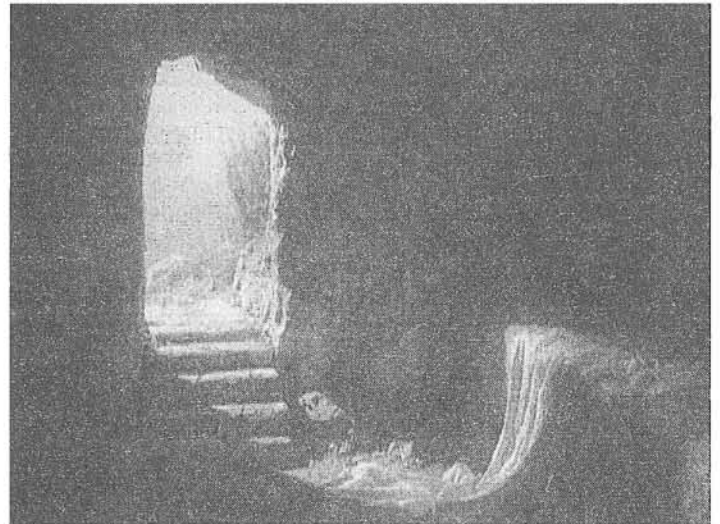
március 9-én és 23-án szombaton 16 órakor

Gyoma

Kedden és pénteken 16 órakor a plébánia fűtött nagytermében,
vasárnap és ünnepnap 11 óra
Nagyböjt péntekjein keresztút: 15.30

Hunya

hétköznapokon (csütörtök kivételével) és szombaton: 17 óra
vasárnap és ünnepnap 10 óra
A szombat esti mise vasárnapi előesti mise
Nagyböjt péntekjein fél 5-kor keresztút

ben imádkozva hálát adjanak a megváltásért. Este a feltámadási szertartásban emlékeztünk meg arról, hogy Jézus nem maradt a sír, az enyészet rabja, hanem az ószövetségi próféták jóvendölése szerint a harmadik nap hajnalán dicsőségesen feltámadt, befejezve a megváltás nagy művét.

Húsvétvasárnap már a feltámadás fölötti keresztény öröm ünnepe. „Krisztus feltámadt! – Valóban feltámadt!” –köszöntik ma világszerte a keresztények milliói egymást.

Keresztény testvéreim, a feltámadás szép ünnepe emlékeztessen saját megújulásunkra is. Nem véletlenül ünnepli Egyházunk a tavasz kezdetén a Húsvétot, amikor a természet újranyílik, virágzik, illatozik minden a természetben. Ahogy a cikk címéül választott húsvéti ének részlete is jelzi: nekünk is „Feltámadni” kell bűneinkből, rossz szokásainkból, - mind abból, ami a keresztény névhez nem méltó.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden kedves hívemnek áldott húsvétot, a feltámadt Krisztus örömét és boldogságát, - és segítő kegyelmét, hogy legyen elegendő erőnk és kitartásunk ahhoz, hogy „a bűnből mink is támadjunk!”

Húsvéti köszöntőmet egy régi feltámadási énekkel zárom, amit szülőfalumban, az Arad megyei Pécskán szoktak énekelni:

„Hálát adjunk az Istennek, ki üdvöt ad az embernek,
Alleluja, vigadjunk, Istennek hálát adjunk!”

Júda dicső oroszlánja, a halállal szembe szálla,
Alleluja, vigadjunk, Istennek hálát adjunk!”

Czank Gábor
plébános

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

Akik szeretik a matematikát

Idén is megrendezték mindkét matematika versenyt, melyen iskolánk tanulói szép számmal vettek részt. A Dugonics matematika versenyen hat tanuló jutott a középdöntőbe. A Rózsahegyi Kálmán Általános Iskolában tartott Zrínyi verseny eredményeit még nem tudjuk, de reméljük sikerül diákjainknak a továbbjutás.

A tíz gyermek nagy izgalommal várja az eredményeket, és természetesen nevelőik is.

A lelkes kis csapat!

Farsang

2013. február 8-án tartottuk farsangi ünnepségünket. A délelőtti folyamán kiszababot égettünk, majd játékos feladatokat oldottak meg a gyermekek. A tízórai szünetben jóízűen fogyasztották el a hot-dogot és a teát. Nagy sikert aratott a szünetekben megszólaló iskolarádió, ahol a 8. osztály teljesítette a diákok és a pedagógusok kívánságait. Hagyományainkhoz híven farsangi fánk volt az ebéd. Nagy izgalommal készültünk a jelmezes felvonulásra. Díjaztuk a legötletesebb, legmókásabb és legmunkásabb alkotásokat. Színes produkciókkal készültek tanulóink, melyeket a közönség nagy tapssal jutalmazott. Majd elérkezett a várva várt pillanat, a tombolasorsolás, ahol csillogó szemmel várták a nyereményeket. A farsangi multság közös diszkóval zárult. A nap folyamán kicsik és nagyok jól érezték magukat.

Sporteredményeink

Körzeti Diákolimpiai Úszóverseny

Varga Zsanett 7. o.

100 m gyorsúszás I. hely
100 m mellúszás II. hely

Nagy Balázs 6. o.

50 m mellúszás I. hely
100 m gyorsúszás I. hely
100 m hátúszás I. hely

Csik levente 6. o.

100 m gyorsúszás II. hely

Körzeti Asztalitenisz Verseny

2013. február 4. Dévaványa

8. osztályos

Wolf Péter I. hely

Tímár Ádám III. hely

7. osztály

Suha Bettina II. hely

Orosz Klaudia III. hely

5. osztály

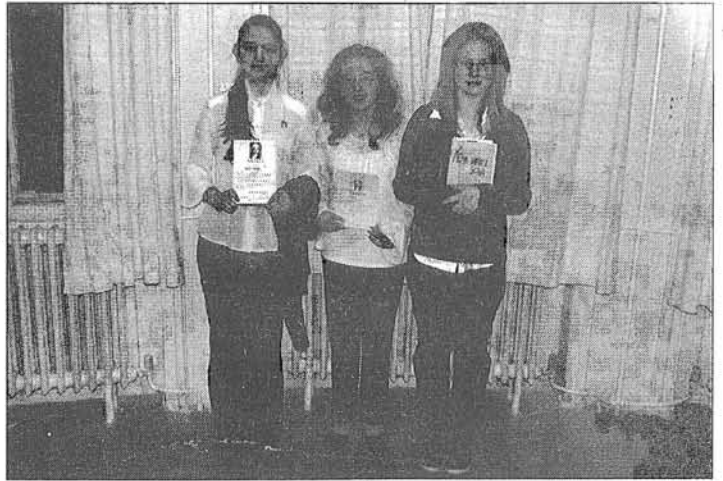
Magyar Róbert II. hely

Úszás Megyei Döntő Békéscsaba

Nagy Balázs 100 m gyors II.

Varga Zsanett 100 m gyors V.

Kazinczy „Szép Magyar Beszéd” Verseny város környéki fordulóját Mezőberényben rendezték meg 2013. február 14-én. Az iskolai fordulón továbbjutottak **Bene Boglárka (6. o.), Dajkó Adrienn Livia és Izsó Réka (8. o.)** tanulóink. A nemes versengésre három általános iskolából érkeztek diákok, nyolcan az ötödikes - hatodikos korosztályból, tizenketten a hetedikes - nyolcadikosok közül. Szépen felkészült, jól olvasó diákokat hallottunk, először a szabadon választott, majd a kötelező szövegek felolvasásakor. Az estébe hajló délutánon Wass Albert, Latino-vits Zoltán, Krúdy Gyula, Deme László, Buda Béla, Szabó Lőrinc, Lőrincze Lajos írásaiból kaptunk ízelítőt, értékes gondolatokat anyanyelvünkről. A háromtagú zsűri döntése alapján a két nyolcadikos tanulóink megosztva a második helyet szerezték meg. Gratulálunk versenyzőinknek!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

RÓMAI SZENT FRANCISKA

Március 9.

*Róma, 1384. +Róma, 1440. március 9.

Amikor V. Pál pápa megkérdezte Bellarmin Szent Róberttől, hogy időszerűnek látja-e Franciska szentté avatását, az így válaszolt: „Benne bármelyik életkorban vagy állapotban élő lélek példaképet talál. Mert Franciska kicsi korától őrizte szüzenességét, hosszú ideig tiszta házasságban, majd özvegységben élt, s végül kolostorban mutatott példát minden erényre.”

A pápák avignoni fogsága alatt (1309-1377) Róma városa nagyon lepusztult.

A közállapotok katasztrofálissá váltak. Az újjáépítés a pápa visszatérése után is lassan haladt az állandó külső támadások miatt. Ebben a nehéz időben született Franciska nemesi családban 1384-ben. Családjá a kódexmásolók negyedében lakott, így már gyermekkorában megtanult írni és olvasni és kedvenc olvasmánya lett a zsolozsmáskönyv, a szentek élete és Dante Divina commediája.

Már hatéves korában arra vágyott, hogy követhesse a vértanúkat és a szüzeket. Egyetlen vágya az volt, hogy szigorú rendbe lépjen, s teljesen Krisztusnak szentelhesse magát. Apja azonban 13 évesen házasságra kényszerítette. Kemény küzdelmébe került, hogy meghajoljon akarata előtt. Házasságából hat gyermeke született, akik közül három csecsemőkorban, a másik kettő hatévesen meghalt. Boldog, harmonikus életük volt. Házasságuk alatt egyetlen kemény szó sem hagyta el ajkait. Gyermekeit kezdettől fogva vallásosan nevelte. De környezetét is vallásos szellemre ösztökölte. Egy háborúban férje súlyosan megsérült. Franciska kitartó ápolásának köszönhetően épült fel. Néhány év múlva ellenséges csapatok törtek be házukba, egyetlen élve maradt fiát túszként elrabolták, a házat felgyújtották. Férje az újabb háborúból sebesülten, emberi roncsként tért vissza, haláláig hűségesen ápolta.

Franciska sokat tett a sebesültekért, betegekért, még megmaradt házrészüket is kórházzá alakította. Tevékeny szeretettel gondozta a szülőkölődöket. Kitért az alázat és türelem erényének gyakorlásában. 1425. augusztus 15-én alapította meg a bencés oblaták kongregációját, a bencés harmadrendet, összegyűjtve azokat az özvegyeket és asszonyokat, akik a karitatív szolgálatot életük feladatának tekintették. Ő csak férje halála után (1436) lépett be a Capitolium melletti kolostorba. Templomul a fórumon lévő Santa Maria Nova-templomot választotta, amelyet gyermekkorától fogva nagyon szeretett. Amikor szentté avatták, róla nevezték el a templomot, és mind a mai napig ez a Római Szent Franciska-templom. Azt

írja a legenda, hogy őrangyala látható alakban kísérte. Különleges kegyelemként harminchárom éves korától fogva haláláig szinte állandóan maga mellett láthatta az őrangyalát. Ő maga így beszél róla: „Alakra olyan, mint egy kilenc év körüli gyermek. Megjelenése egyszerre szeretetreméltó és tartózkodó. Tekintetének isteni tisztaságát emberi szó ki nem mondhatja. Arca általában derűs, és pillantása a lélekben tüzes áhítatot gyújt. Ha ránézek, nyilvánvalóvá válik előttem az angyali természet fensége és emberi természetünk gyarlósága.” 1440. március 9-én halt meg Rómában családjá házában, teste a Fórum Romanum közelében nyugszik.

Ünnepén az olivetánus bencések ezt olvassák a zsolozsmában: „A házasságban sem hagyott föl azzal, hogy Isten dolgaiban járjon. Amikor férje kedvét kereste, Istennek akart tetszeni; és amikor Isten kedvében járt, férjének is tetszett.” Halála előtt utolsó szavai ezek voltak: „Nyitva áll az ég! Az angyalok szállnak alá, s a főangyal, aki bevégezte művét, előttem áll, és hív, hogy kövessem őt!” 1608-ban V. Pál pápa avatta szentté, s ünnepét már a következő évben fölvelték a római kalendáriumba.

A harcos Balázs... avagy, játék a szavakkal...

(írta: Benke Mária)

Harcol a szúnyogokkal Balázs,
megtelik velük a lakás...
Rendezgetni kezdi a garázst,
meglepi ott egy halom darázs.
Ez nem álom, s nem varázs,
megcsípi Őt tarkóján egy darázs
izzik a csipés helye, mint a parázs,
nem jó hely számára a garázs.
A fullánk, éget, harcol Balázs,
a csipéskor elpusztult szegény darázs.
A harc döntetlen, mindkettő szenvedett,
a harcnak imígyen csúnya vége lett...

Vecsés, 2012. augusztus 24.

A hajnal...

(írta: Benke Mária)

Vérvörös tüzet szórja szét a Nap.
Ébredzik a táj, hajnalodik.
A nyugtalan szél borzolja a fákat,
az ember fázósan álmodozik.

A hajnal a legszebb, felébredsz
nyújtózva ásit a holdsugár
átadja helyét, fátylát szétteríti
elűzi a lomha éjszakát.

Február elején még didereg
elbújik a napkorong a felhők mögé
az ég beborul, az eső elered
komor lesz, s így válik köddé.

Süss ki drága fény, öntsd ránk sugarad
Legyen szép tavaszi az idő
ne áztasd könnyeiddel a földet
meleget adj, legyen szép idő!

Vecsés, 2013. február 4.

Fejezetek a régmúlt időkből III.

Gyoma (I.)

(Gama 1332. Gyoma 1393.)

A Hármaskörös balpartján esik. Hajdan Póhalom, Ege, Endrőd és Nyárszeg falvak vették körül. Gyoma a régi magyaroktól használt személynév volt. A Szinyei Merse család ösét pl. Gyomának hívták. A békésmegyei Gyoma község tehát első Gyoma nevű tulajdonosától vagy lakosától vette nevét.

Először 1332-ben említik, midőn papja, Pál, 5 garast fizetett a pápának. Egyháza Minden-Szentek tiszteletére volt avatva s papja 1552-ben még katolikus volt, mert megfizette a trienti zsinatra utazó követ költségeiből ráeső 3 frtot.

Ritka község, melynek földesurait oly pontosan ismernők, mint Gyomáét.

A XIV. században a Neczpáliakkal egy őstől származó Iktári Bethlen család bírta. Azonban a Neczpáliak is követelték, hogy a Bethlenek Gyomát és egyéb délvidéki közös birtokot (Betlen-Ósi, Seprős, Bodon, Iktár) velők megoszassák. Megkezdték e végre a pert 1347-ben, de távol (Túróczi megyében) lakván nem, folytatták elég szorgalmasan, úgy hogy 1393-ban csaknem egészen újból kellett kezdeniük. Ettől kezdve azonban Neczpály György folyton sarkukban volt a bírának. A Bethlenek kimerítettek minden törvényes eszközt az ügy halogatására. De 1412-ben már nyilvánosan a vásárokon kikiáltották nevüket s úgy idézték őket a nádor elé. Ekkor aztán megadták magukat s elhatározták, hogy kiadják a Neczpáliakat megillető részt. Jó emberek közvetítésével, még mielőtt a nádor döntő ítéletet hozott volna, úgy egyeztek ki, hogy átengedik a Neczpáliaknak Gyomán a földek és más haszonvételek felét, de akkor ott lakott jobbágyoknak csak harmadát adják át. Az egyezséget 1412. december 8-a táján hajtotta végre Szederkényi János, a nádornak e végre kiküldött embere, az aradi káptalan bizonyosságának jelenlétében. A Mihályfia János házától Péterfia Egyed házáig és Márkus János házától a templom tájáig eső házak jutottak Neczpáli Györgynek és örökösének. A falut a Sárosér osztotta két felé.

1421-ben a Bethleneket és Neczpáliakat megerősíti a király Gyoma birtokában s e révén újra beiktatják őket.

A pénzsűke miatt a Neczpáli család egy félszázadig sem tarthatta kezén Gyoma nagynehezen visszakapott felét. Neczpáli Györgynek István nevű fia fiúörökös nélkül halt el s így az ő gyomai része unokaöccsére Neczpáli Balázusra, Demeter fiára, szállott. Csakhogy ebből kikellett fizetni az elhunyt István özvegyének hozományát és leányának, Neczpáli Annának, Szakolyi László békési várnagy nejének, leánynegyedét. Ámde Balázs úrnak pénze nem volt, s így nem fizetett s hozzá még birtok átengedéssel se akarta megváltani az özvegy és leány jogos illetményeit. Ezeknek a türelmük elfogyott s fölbiztatták Szakolyit, hogy erővel vegye meg a hozomány és leánynegyed árát. Ennek következtében Szakolyi 1453. pünkösdkor 3 ménesbeli lovat elhajtattat Gyomárról, azután pedig Nagy Ambrus nevű jobbágyot fogságba tetetett s azt csak két 10—10 forintot érő lovon bocsátotta szabadon. 1454. február elején 20 frtnyi taksát vett meg a gyomaiakon, február 14-én pedig személyesen iderándult s újra 14 frt taksát, 5 darab összesen 16 frtot érő ökröt fizettetett a Neczpáli-részen lakó jobbágyokkal, úgy hogy e miatt az emberek kezdtek onnan szökdödni. 1457-ben pedig minden szolgálmányt lefoglalt a maga, illetőleg neje számára.

Így aztán megtört Neczpáli Balázs s 1458-ban beismerte, hogy a hozomány és leánynegyed fejében tartozik Neczpáli István özvegyének és nejének 220 frttal s ennek fejében zálogul leköti és átadja nekik az ő gyomai részét, hogy addig bírják, míg a 220 frtot le nem fizeti.

Ez bizony sokáig váratott magára. Neczpáli Balázs török fogságba esett, feje váltságát is alig tudta előteremteni. Szakolyi és neje megunták a várakozást s készpénzre lévén szükségük, tovább zálogosították Gyoma felét Zeréndi Tompa Pálnak. Ezt aztán 1471-ben fölszólítja Neczpáli Balázs, hogy adja vissza Gyomát, mert ő hajlandó a zálogpénzt lefizetni. A fölszólítás nem volt sikertelen, úgy, hogy 1478-ban már megint Neczpáli Balázsé Gyoma fele s ez évben az országbíró előtt oly szerződésre lép a Bethlenekkel, hogy ha fiörökös nélkül halna meg, minden ingatlana a Bethlenekre (Gergelyre és

Domonkosra) szálljon. 1478. jun 10-én beleegyezett e szerződésbe maga a király is.

Úgy látszott tehát, hogy a Bethlenek megint uraivá lesznek az egész Gyomának. De sokat kellett nekik még azért fáradniok. Az örökös pénzzavarban levő és állhatatlan Neczpáli Balázs 1479. márcz. 8-án a túróczy konvent előtt visszavonta a Bethlenekkel kötött és a királytól is megerősített szerződést s összes javait 2000 frtért Just Andrásnak zálogosította el. Egy hét múlva régebbi 4000 frt adósságát is mintegy rátábláztatja birtokaira s azokat most már 6000 frtban köti le Just András javára. Sietett volna mármost Just a zálogos javakat kézhez venni. Gyomán 1479. ápril 15-én akarta magát beiktatni a Neczpáli részbe, de a helyszínén Halásztelki Fodor Osvát, a budai káptalanban pedig Bethlen Domonkos ellenmondott. Megkísérelte a beiktatást még egyszer, 1479. decz. 24-én, de ekkor meg Bethlen Domonkos özvegye fiai nevében mondott ellen.

Ekkor aztán hosszú, 17 éves pör keletkezett. Ez alatt Bethlen I. Domonkos fiai az 1478-iki szerződés alapján rátették kezüket a Neczpáli-részre s annyira biztosnak érezték magukat birtokában, hogy már most az egész községet eladták Szege Dóczy Gergelynek. 1493. elején már arról értesült Just András, hogy új földesúr szedi a taksát Gyomán, pedig — mint ő vélte — már neki akkor a királyi törvényszék előtt nyert ügye volt, csak az a fatális beiktatás, birtokba vétel volt hátra. Nosza küldött is Dóczyra szigorú királyi parancsolatot, majd utóbb megidézttette a nádor elé, de mindez nem használt. 1496-ban úgy sarokba szorították a Bethlenek Justhot az 1478-iki szerződéssel, hogy kénytelen volt egyezsége lépni velők. A Bethlenek lemondottak a Neczpáliaknak fölvidéki (túróczi-, lipői-, árvamegyei) birtokához való jogukról Just András javára; Just pedig lemondott a békés- és zarándmegyei birtokokra emelt követeléséről. Így aztán tetteleg sohasem lehetett Just gyomai birtokos.

A Szege Dóczy család aztán egy századon át bírta Gyomát. 1515-ben Dóczy János elzálogosította ugyan Ispán Gálnak 700 frtért, de 1519 táján vissza vette s Terhes Simon, Dezső Albert és Bodó László nevű gyomai lakosok már mint Dóczy János jobbágyai tudóskodnak a Ludasfenékért folyt perben. 1528-ban a Ferdinándpártiak hűtlenség alapján (Dóczy János dühös Zapolyay-párti lévén) elvették tőle. Ferdinánd Brandenburi Györgynek ajándékozta s ennek tisztei csakugyan elfoglalták Gyomát, Dóczy ménését s egyéb jószágait pedig elhajtották. Egy év múlva azonban Gyulavára ostromzár alá került, a Zapolyay-pártiak lettek az urak Békésmegyében s így Dóczy is szépen visszavette Gyomát. Halála után (megh. 1534) Gyoma testvére, Miklósrá, szállott s ez bírta még 1552-ben. 1553-ban hűtlenségbe esett s e miatt Gyomát 1553-54-ben Olcsarovics Demeter foglalta le. De az 1556-64 években állandóan özvegy Dóczy Miklósnét írják Gyoma birtokosának.

A török uralom előtt Gyoma határa szűk volt. 1425-iki határjárása szerint keletről az Ózedhalomtól a Keselyűshalomig terjedő vonal különönböztette meg Egétől. Nyugat felé sem terjeszkedhetett, mert közte és Endrőd közt még ott volt Nyárszeg. E kis határon az 1413—96 években 3 pusztá volt: Ózed, Miklóslaka és Téglástelek. Ez utóbbi helyett egyszer Nyárszeg fordul elő Gyoma pusztájaként, de ez merő tévedés. E puszták közül ma csak Ózed hollétét tudjuk biztosan megjelölni.

1552-ben 7, 1553-ban 15, 1556-ban 22, 1560 23, 1562-ben 19 kapu után fizettek lakosai adót.

1562-ben húsz itt lakó jobbágy volt vetése, 7-nek pedig nem. Az előbbieket 12 1/2 vontató búzát, 10 1/2 vontató árpát fizettek fél-tized fejében. Az 1557—8-iki defter szerint 25 (22 régi 3 új) ház volt benne.

Minden adatokkal nagyon szépen egybevág az 1563-iki összeírás. E szerint akkor 27 jobbágy család s így mintegy 135 lélek lakott Gyomán. A családok Dezső, Erdős, Kettős, Szécsény stb. neveket viselnek.

1564-ben valami nagy baj történt a faluban. Vagy leégett az egész, vagy elfutottak lakosai. Csak e két okból történhetett, hogy az 1564-iki adólajstrom nem vette számításba.

Dr. Karácsonyi János:
Békés vármegye története (1896)
(folytatjuk)

Enadród néprajza

Rovintzató: Szendrői István

Idézetek Smíri Elek, a csudabalai Geist uradalom kertészenek naplójából

„**Január 11:** Kelt Ménes, 1905. január 11-től. Napi foglalkozásom a Ménesi Vincellér Iskolába.

Reggel 8-kor érkeztem meg és első teendőm volt a hálószobában az ágyam körletét rendbe hozni, s 11 órától 12-ig az Intézet részére fát vágtam.

Délután szintén a sajtóházban a sajtóüritéssel foglalkoztam s végre 5 barackfának a tövére nagy csomó havat hordtunk és letakartuk szalmával, hogy a nap ne olvassza. Ennek az a feladata, hogy a hó a földet nem engedi felmelegedni, s így a fa nem ébredhet fel korán s így a korai fagyoknak nem lenne kitéve.

Február 18: Délelőtt a szeszfőzdébe voltam 6-12-ig, s itt Cognac főzésével foglalkoztam, mert ti. a bor bizonyos alkotórészekből állván (tehát ezt kifőzvé), úgymint szeszből, cukorból és savból. Tehát ezt kifőzvé a gőzalakba kijött szesz egy csövön kijöve egy hűtőkádba az úgynevezett kígyóhűtőbe jutván. A hűtőkád hidegvíz tartalmától lehűlvén és cseppfolyós testté válván a hűtőkád alján lévő csövön kijutván a szeszmérő a folyadék csapban lévén mutatja annak szesztartalmát, s jut a vodkás edénybe s itt összekevervén, s kivéve abból egy hosszúkás üveggel megmérvén annak hőfokát, s ekkor lehet csak megtudni, hogy ezen bizonyos hőmérséklet mellett mennyi a szesztartalom. Mert tudvalevőleg a szeszmérő csak úgy van szerkesztve, hogy az csak 15 hőfok mellett mutatja a szesztartalmat tökéletesen, ha hidegebb a folyadék több a szesztartalom, ellenben ha melegebb kevesebb a szesztartalom. Ezen folyadékot még egyszer kifőzve kapjuk a tiszta szeszest italt. A vodka tartalmaz desztillált vizet és szeszt; ellenben ha kifőződik tiszta szeszt.

Február 23: Délelőtt a tanteremben voltam, hol az Igazgató úr a szőlőoltványok készítéséről tartotta az előadást, megmagyarázta minden fogását az előállításnak. S bemutatta az oltványkészítő gépezetet, vagyis az oltványkészítő dobozt, melyet az asztalra szoktak erősíteni, de ez ma már a gyakorlatból eldobatott, nem felel meg egészen a használatnak, mert az embert a gyakorlat annyira kioktatja, hogy kézzel is tud olyan mecz lapot vágni.

S végre megmagyarázta, hogy a fás oltvány készítés módja Franciaországból származik, míg ellenben a zöld oltványkészítés magyarországi találmány. Tudva levő dolog, hogy Magyarországnak az oltványkészítés mily sok pénzbe került, mert az Állam saját költségén hozatott be egy francia embert, melynek gyakorlata volt az oltványok készítésében, s ez magával hozott be munkásokat, s ezek a Barackai telepen egy év alatt betanították az ott lakó népet az oltványok készítésére, s kezelésére, mert ti. itt az volt a baj, hogy nem tudták az iskolába gondozni s ekkor annyira mentek itt 4-5 év alatt az emberek, hogy ezen idő alatt majdnem minden szőlőtelepe újra lett alapítva Magyarországnak.

Április 11: Délután a metszési módokra beosztott táblába mentünk metszeni, amely be van osztva: rövidcsapos művelésre, hosszúcsapos, javított bak művelet, csercsapos

rajnai és ménesi karikás, alacsony gujot művelésre is.

Rövidcsapos metszést úgy végeztük, hogy a tavaly 1 szemcsapra metszett vesszőből előtört fajhajtást 2 szemre metsztük, a tavalyi 2 szemes csapból előtört 2 hajtás közül a legfelsőt le, az alsó hajtást, pedig 1 szemre metsztük meg.

Hosszúcsapos metszést úgy végeztük, hogy a kitermett hosszúcsap lemetesződött, s a tavalyi 1 szemes csapból előtört hajtást 2 öt hosszúra metsztük, a többi 1 szemre metsztük meg, ügyelvén arra, hogy a rövid csapokon hagyandó a hosszúcsap, a rövidcsap ugarhajtásból.

Javított bakmetszést úgy végeztük, hogy a tavaly két szemre metszett csapból előtört két hajtás közül a legfelsőt levágtuk, az alsót, pedig két szemre megmetsztük.

Csercsapos művelést úgy végeztük, hogy a három éves cservesszőt eltávolítottuk tőből, a két éves cservesszőn levő hajtások két szemre metszendők, ez a termő cservessző. S a tavaly egy szemre metszett csapból előtört hajtást hosszúcsapra megmetesszük, mely jövő évre lesz termővessző. S a cservessző és a hosszúcsap közt lévő hajtásokat egy szemre metesszük meg.

Ménesi cs Rajnai karikás művelést úgy végeztük, hogy a három éves cservesszőn lévő szálvesszőt eltávolítottuk és a két éves cservesszőből eredő hajtások közül a szebbet szálvesszőnek, meghagyjuk s tavaly rövidcsapra metszcsapon egy hosszú csapot hagyunk, s a többi hajtást egy szemre metesszük meg.”

Nyugdíjas vagyok, vagy az idő múlása?

(írta: Benke Mária)

Peregnek a napok, észre sem veszem,
lassan – lassan megöregszem?
Tavasza után gyorsan itt a tél,
rég szép időkről mesél...

Nem rég még nehezen telt egy hét,
most gyorsan illan el, mint a lét...
Nincs idő semmire, ebben a rohanásban,
beleszédülő kapaszkodásban...

Minden évszak nekem szép,
elém tárul sok emlékkép.
Régebben nem száguldott az idő
nem értem, miért tűnt el Ő?

Kérlek IDŐ! – Ne siess még!
Hadd legyen felettem sokáig kék az ég!
Gyönyörködhessek, élvezzem e kincset
ne vegyem észre még sokáig a „nincset”...

2010. dec. 1.

Gyoma néprajza

Rövidítő: Cs. Szabó István

Régészeti lelőhelyek Gyoma nagyközség területén VI.

A 4/137. sz. lelőhely ELŐHALOM – a Hármaskörös jobb partján, a községtől ÉK-re (gyomai meghatározás szerint: „túl a körözi rízen) a dévaványai és körözládányi utak elágazásánál található (neve valószínű onnan ered, hogy a község felől jövet az első halom a sok közül).

Valamikor itt egy tekintélyes nagyságú kurgán halom állhatott, amelyet a 18-19. században téglavetők agyag-gödreikkel jócskán elpusztítottak (elegyengetett maradványaik ma is látszanak), végül a folyószabályozáskor a gátépítéshez a maradványokat is végleg elhordták. Így aztán az Előhalom földrajzi név egy nagyobb külterületi részt is jelöl. 1859-ben Szabó József geológus írt a halomról legelőször. Az időtájt már javában folyt a halom elhordása, mert Szabó József jelentésében a teljes halom metszetét leírta. Említ bizonyos urnákat, amelyek a halomból kerültek elő. A hajdani halom pontos helyét megállapítani szinte lehetetlen a már leírt pusztulás és az utóbb ide épült baromfi-telep épületei miatt. A felszínen igen szórványosan voltak késő-bronzkori és kora vaszkori edénytöredékek. Néhány szkíta-kori töredék is előkerült. Enné sűrűbben volt gyűjthető törmelék a szarmata-korból. Szórványosan gyűjthető Árpád-kori edénytöredék, főleg cserépbogrács töredék.

4/138. sz. lelőhely – NAGYSZIRT – A községtől ÉK-re, a Hármaskörös jobb partján, a gát mindkét oldalán, a dévaványai műúttól ÉNY-ra van a lelőhely. Itt egy DK-ÉNY-i irányú dombhát terül el. (Az egész nagy területen fekvő leletmezőt a folyószabályozásnál a 33. sz. átvágás ketté szelte. A hagyomány szerint az a néhány család, akiknek tagjai a pusztulás után (1708) visszajöttek 1717 szeptemberében itt húzták ki a telet a föld (putri) házakban, s majd csak tavasszal jöttek által a Körözson. Ez a hely ott volt, ahol az ún. „nagyszirti-örház” van.)

Alföldi vonaldíszes kultúra, szarmata kerámia töredékek, a szakálhái őskori csoport leletei, ezek között egy kettőtört márványbuzogány kerültek elő. Legkorábbi leletek a Körös-kultúra idejére datálhatók. A folyószabályozás idején számos lelet került be az ország és megye múzeumaiba. Az 1888. évi mederásások alkalmával a Nemzeti Múzeumba került 1 db. szürkészínű 6,5 cm magas pohárka, 1 db csonka kúp formájú pohár (sírmellékletek), szarmata korból. Az avar-korból egy

korongolatlan edény, fazék formájú. A gyulai Erkel Múzeumban leltározva: puttony alakú Körös kultúrabeli edény felerésze, úgyszintén ide kerültek be további szarmata sírmellékletek.

A késő avarkorból egy bronz csatfej. Egy rozsdáttal pallos-jogot jelölő 80 cm hosszú Nagy Károly frank császár-korabeli „Roland kard”. Két db rozsdás népvándorlás korabeli lándzsahegy, két kengyelvas a zabla töredék, egy csákányél, egy nagy középkori kengyelvas, bronzfibulák, csatok, karikák, sarló darab, egy nagy köpűs dárda vég. Egyszerűen a mederásás iszonyú pusztítást vitt véghez az őskortól a középkorig bezárólag temetőben, település helyben.

4/144-145 sz. lelőhely. FATTYASI PÁSKOM – EGE faluhely.

A községtől DK-re a „Torzsási holtág”-tól (hajdan Tengeris zug, itt osztoztak 1822-ben először tengeri alá kerti földet) – annak partján – D-re van a lelőhely, de innen É-ra a mai hullámtérbe is átnyúlik a lelőhely (ebben földhordással 1980-as évek elején nagy pusztítást vittek véghez, saját megfigyelésem). A lelőhelyen számos középkori cseréptöredék borítja a területen különösen a gátra vezető földút és a K-NY-i régi vagy „öcska-gát”, „kis-gát” találkozásánál (ezek folyó Körözs felé eső részén áll id. Béres Mihály gazd'uram tanyája melléképületekkel, mára elpusztítva). A legmagasabb ponton - itt a gát is „beleolvad” azaz nem kellett gátat hordani – 15 x 20 m²-es felületen sűrűn látható középkori tégladarabok, töredékek, embercsontok, malter törmelék, ez volt az elpusztult EGE falu temploma. Leggazdagabb anyag a késő-középkorból XV-XVII. századból való: kályhaszemek, alakos cserépék, talak, edények töredékei, korszók kiöntőcsövei, stb. A település neve személynévi eredetű (ótürk-törökös eredetű név, saját gyűjtésem, jelentése =ura, gazdája, - oszmán török, mai török jelentése gondviselő, gyám, s török földön ma is használatos személynév, a honfoglalás korában számos magyar nemzetség-név ótürk-török eredetű volt. Ege mint helynév a Kárpát-medence területén sok helyen előfordul, különösen a Székelyföldön). A Várad Regestrumban az Ege személynév 1214-ben szerepel, 1219-ben Gyúron lakó békési várjobbágy, Ege falu ugyanúgy mint a főbbi Körözs menti település bal- és jobbparti település, ilyen Körözsládány, Körözstarcsa, Gyoma, Endröd s hajdan elpusztult Tölgy, Halásztelek, Bé-

késszentandrás, Öcsöd. Ősi honfoglalás-kori településmód. Az ősgyomai iktári Betlen és Neczpáli nemzetség osztozkodás mián határt járatott Gyoma és Ege között: 1425-ben; kezdődik a határ Ózes-malomnál s megy tovább dél felé Tövisestelek felé s áthalad a Kerezs folyón D-i parton Aranyásás – árok, mellett elhaladva Szérűhelyen, által majd keresztezi a Gyomáról Szent-János falu (ma Csárdaszállás) felé vezető utat a Kettős halomig folytatódik, majd a Szent Jánosról Décsére vezető úton áthaladva a határ végpontja a Kesellős-halom.

Ege falu K felé Fálhalom faluval határos. A XV. században az EGEY család birtokolta. 1559-ben Bondor István a falu bírája, 1638-ban Györkei István református prédikátor szolgált itt. 1733-ban templomának romjai még álltak, a gyomaiak hordták el anyagát templomépítésbe. Még az 1980-as évek közepén saját magam láttam középkori házhelyeket a szántásban nagy mennyiségű leletanyaggal elpusztulva. Ezek közül többet „terület bővítés?” okán talán, frissen szétszántva, tehát a hiteles feltárás lehetőségét teljesen megszüntetve. A templom alapjai talán még sértetlenek. Ideje lenne feltárni, áldozni erre, „körösvölgyi turisztikai látvány céljából”.

Közreadja: Cs. Szabó István

Örök szépség...

(írta: Benke Mária)

Az éj fellebbenti fátylát,
elűzi a sötétséget.
A nappal kitörli álmát,
beragyogja a Mindenséget.

Köd után, hó fődte táj,
lelkem melengeti.
Elül a ködös homály,
lényemet terelgeti...

A természet hatást gyakorol,
erősen hat rám.
A szépség a fényben honol,
örök szépség vár rám!

Vecsés, 2013. január 16.

SPORT

Nagyenyedi labdarúgók látogatása Gyomaendrődön

A Gyomaendrőd Futball Club meghívására a városba érkezett a nagyenyedi testvérváros labdarúgó csapata 2013. február 15-17. között. A két sportegyesület vezetői öt évvel ezelőtt állapodtak meg abban, hogy a testvérvárosi kapcsolatot kiszélesítve a labdarúgó csapatok között is elindítanak egy szorosabb kapcsolatot, és évenként egy-egy alkalommal találkoznak barátságos mérkőzés keretén belül az egyesületek. E kapcsolat keretén belül ez a találkozó már az ötödik volt, hogy nagyenyedi labdarúgók látogattak el Gyomaendrődre, és töltöttek el egy kellemes hétvégét. A labdarúgók 25 fős küldöttsége ezen a hétvégén ismerkedett a város látnivalóival, valamint barátságos mérkőzést játszottak a csapatok az endrői sportpályán egy három torna keretén belül. A tornán résztvevő csapatok: Nagyenyed, Mezőtúr, Gyomaendrőd. A nagyenyedi küldöttségben helyet kapott a város képviselőjében Florea Alin, aki egyben a labdarúgó egyesület elnöke, Kerekes György és Nagy Csaba. Kedvező februári időjárás fogadta a csapatokat, és egy jól előkészített sportpályán mérkőztek meg egymással a csapatok. A Gyomaendrőd – Nagyenyed labdarúgó mérkőzés kezdőrúgását a két sportegyesület elnöke, Florea Alin és Vass Ignác végezte el.

A tornán lejátszott mérkőzések eredményei:

Gyomaendrőd FC – Mezőtúr	1 : 1
Mezőtúr – Nagyenyed	0 : 1
Gyomaendrőd FC – Nagyenyed	0 : 2

A mérkőzését követően a testvérváros csapatának a játékosai, vezetői és a delegáció tagjai közös ebédet vettek részt a hazaiakkal.

A sportegyesület vezetősége köszönetet mond mindazoknak, akik támogatásukkal segítettek az egyesületet, hogy ezen a hétvégén színvonalasan vendégül tudja látni Nagyenyed testvérvárosunk labdarúgó küldöttségét.

Folytatta felkészülését a Gyomaendrőd FC a tavaszi bajnokság rajtjára. A heti edzések mellett hétfégi felkészülési mérkőzések is tervezve voltak, de sajnos a szeszélyes időjárás miatt többször is elmaradtak ezek a mérkőzések. A felkészülési mérkőzések hiánya reméljük, nem üt vissza a tavasz során.

A változó időjárási viszonyok reméljük, nem befolyásolják, hogy az eredeti elképzelések szerint a Magyar Labdarúgó Szövetség Békés Megyei Igazgatósága által tervezett időpontban, 2013. március 2-án elkezdődjön a bajnokság tavaszi szezonja.

Az egyesület több új játékost is igazolt a tél folyamán a csapat megerősítése érdekében, a támadó vonalon kívántunk erősíteni, hiszen úgy éreztük az őszön itt teljesített kevesebbet a csapat. Az egyesülettől egy játékos távozott az átigazolási időszakban, rutinos védőnk váltott csapatot.

Az érkezők:	Bányai Richárd	Déaványa SE
	Boér Zsolt	Nagyszénás SE
	Farkas János	Békéscsaba UFC
	Urbán Dániel	Békéscsaba UFC
	Mihalecz István	Kondorosi TE
A távozó:	Tanács Zoltán	Csárdaszállási SK

Fülöp Zoltán

Közös csapatkép vezetőikkel

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is. (2012-es lista)

Ha valahol változás történt volna, kérjük, értesítsék a Szerkesztőcséget!

Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.

Szent Gellért Keresztje Egyesület, célja a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda támogatása.

Adószám: 18389980-1-04

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek, stb.

Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám: 18372276-1-04

Cukorbeteg Gyomaendrői Klubja, célja a cukorbetegség oktatása, segítése.

Adószám: 18378272-1-04

Önkéntes Tüzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608 -1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrői Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támogatása.

Adószám: 18370827-1-04.

Öregszülői Gyermekéért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az

óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-04

Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játékos feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” jótékony célú adakozást. Adószám: 18856617-1-04

Gyomaendrői Mentőalapítvány: célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Gyomaendrői Egyesülete

Egyesületünk számára nagyon fontos bevételi forrást jelent az SZJA 1%-a, ebből tudjuk működésünket finanszírozni, céljainkat, programjainkat megvalósítani.

Adószám: 19057134-1-04

Rózsashegyi Iskola alapítványai:

A Rózsashegyi Iskola Diákjaiért Alapítvány az iskola tanulóinak és tanulóközösségeinek támogatására szolgál. (Tanulmányi versenyek nevezési díja, úti-költsége, nyelvvizsga díjak, tanulmányi kirándulások, kulturális tevékenységek, rendezvények.) Az alapítvány közreműködésével készült el a Hősök terén és a ligetben lévő játszótér.

Adószám: 18390162-1-04

Dr. Farkas János Tanulmányi Ösztöndíj Alapítvány

Célja a közép- és felsőfokú iskolákban tanuló diákok támogatása. Jelenleg több, mint 2 millió Ft alaptőke kamataival rendelkezik a kuratórium.

Adószám: 19062255-1-04

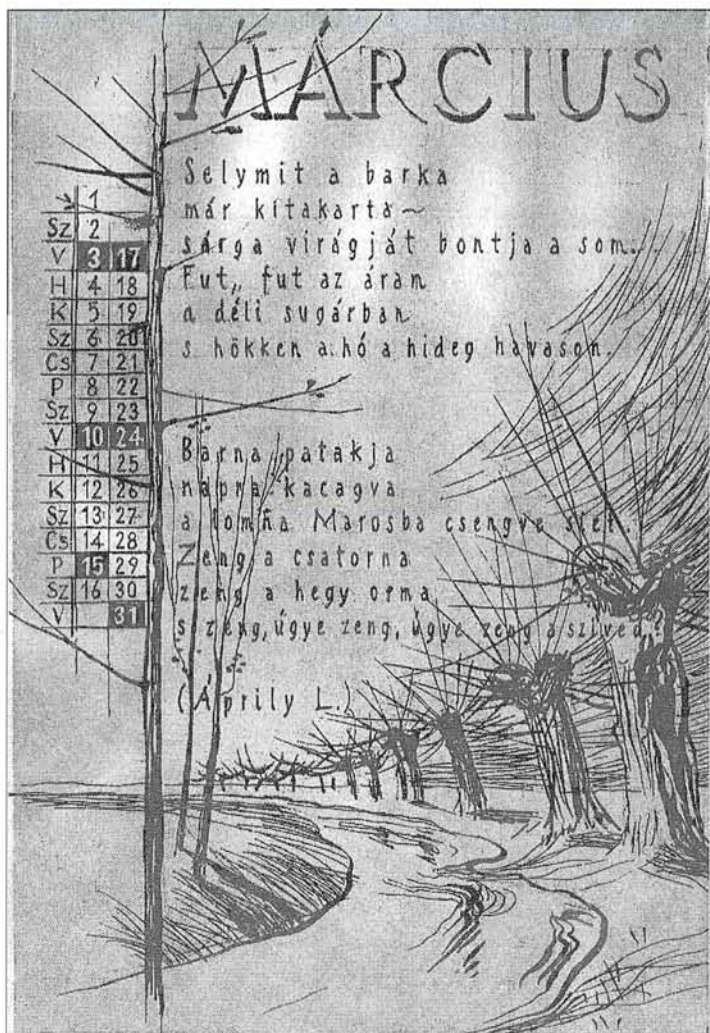
A Rózsashegyi Kálmán Diák-sport Egyesület az iskolában folyó sporttevékenységet támogatja.

A befolyó tagdíjakból, pályázati forrásból sporteszközöket, felszereléseket vásárolunk, illetve a nevezési díjakat, úti-költséget finanszírozzuk.

Iskolánk kiváló sporteredményei többek között az egyesület támogatásának köszönhetőek.

Adószám: 18387139-1-04

RÉGI-ÚJ KISNAPTÁR

Biczó Tamás rajza, 1956

Ember a tájban, táj az emberben
PÁSZTOROK ÉS HALÁSZOK

címmel volt Kunkovács László kiállítása februárban a Budapesti Forrás Galériában, mondhatni nagy közönségsikerrel. Megemlékezett róla a TV M1-es csatornájának KorTárs műsora is.

„Non omnis moriár” – „Nem halok meg egészen” tartja a horatiusi bölcsesség, és ez szerencsére sok endrődi gyökerekkel rendelkező honfitársunkról elmondható.

Igaz ez Kunkovács Laci barátunkra is, aki néprajzkutató - etnográfus, és fotográfiáiban maradandóan örökítette meg e két régi ősfoglalkozás jeleneit.

Láthatunk műveiből az Endrődi Tájházban (reméljük nemcsak múlt időben), a Kondorosi Csárdában, és volt számtalan időszaki kiállítása is.

Munkásságához szívből gratulálunk.

A művész hitvallása a napokban lezárult kiállításáról:

„Nekünk nem kell a modern világtól kevéssé érintett népek közé utaznunk, hogy ott kutakodjunk. Még itt vannak köztünk a természettel való együttélés örök példái, a kinnhaló gulyások, a magatarti juhászok, a hallgatag halászok.

Arcukra odaköltözött a táj, amelyben élnek. Portréikat ereklyeként őrizzük majd, miként az amerikaiak az indián törzsfőnökök fotóit, akik a vissza nem térő korból méltósággal tekintenek ránk, némán is bölcsességre tanítanak.

Pásztoraink és halászaink nem szennyezik és nem élik föl a környezetüket, mert jövőre is ugyanott szeretnének legelteni, és továbbra is a vizek adományából akarnak megélni.”

Mint az Endrődiek Baráti Körének az Elnöke egyesületünk nevében szeretnék hangot adni azon elvárásunknak, hogy értékeinket nagyobb megbecsüléssel óvják és gyarapítsák.

Mi elszármazottak akkor talán még nagyobb adományozó kedvvel viseltetnénk a helyi kultúra érdekében.

Budapest, 2013. február hó

Üdvözlettel:
Tímár Imre
EBKE elnöke

2013. február-márciusi programok - Gyomaendrődön és környékén

Március 7.	csütörtök 10.00	Az Őszidő Nyugdíjas Klub nőnap és március 15. alkalmából rendezett ünnepi műsoros ebédje	Katona József Művelődési Központ
Március 13.	szombat 10.00 és 14.00	Gyermekszínház: Maugli, a dzsungel fia	Katona József Művelődési Központ
Március 15.	péntek 11.00	Városi ünnepség Ünnepi beszédet mond Jakab István, a Magyar Parlament alelnöke, a MAGOSZ elnöke Ünnepi műsorral közreműködnek a Békés Megyei Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény Gyomaendrődi Oktatási Egységének diákjai	Szabadság tér
Március 23.	szombat 15.00	A Gyomaendrődi Galaktika Baráti Kör rendezvénye: A kiválasztottak. Sós Tibor UFO kutató előadása	Katona József Művelődési Központ
Április 6.	szombat	Tavaszi Zsongás. A Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és a Hallható Hang Alapítvány rendezvénye	Gyomaendrőd Szabadság tér
Április 15.	hétfő 8.00	Véradás	Katona József Művelődési Központ
Április 18-19-20.	csütörtök-szombat	VI. InternetVers Fesztivál	Katona József Művelődési Központ
Április 20.	szombat	X. Tudományos Néprajzi Konferencia	Endrődi Népház
Április 22.	hétfő: 8.00	Véradás	Katona József Művelődési Központ
Április 30.	kedd 8.00	Véradás	Endrődi Népház

A programokban esetegesen bekövetkező változásokért felelősséget nem vállalunk. Szerkesztőség

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

Mackókiállítás

Gyereket, felnőttet egyaránt megmozgatott Szalmaci felhívása, aki barátokat keresett, hogy együtt várják Gyertyaszentelőt. Február 1-jére, a kiállítás megnyitójára több mint 270 mackó, medve, bocs foglalta el az iskolai olvasótermet. Kis gazdáik örömmel mutogatták egymásnak kedvenceiket. Voltak kicsik, nagyok, sőt óriásiak is. A legöregebb Mackó úr 50 évesen is olyan bájos, mint a mai bocsok. A kiállítás két hete alatt sokan megnézték a macikat, sokan megismerték a Teddy, a világhíres és a magyar mackók történetét.

A vendégekönnybe csupa szépet írtak, az ovisok pedig a jelekkel adták tudtunkra, hogy nekik is tetszett. A felnőttekből sok-sok emléket hozott elő a színes mackósereg.

Mackókiállítás az olvasóteremben

Farsang

Húshagyó kedden az alsósok megrendezték a hagyományos farsangi felvonulásukat a tornateremben. Színes maskarák, jelmezesek – különböző állatok, bohócok, tündérek, kalózkodók, hercegnők, mesefigurák alkották a népes sereget. Az óvodások is elfogadták meghívásunkat, ők is jelmezbe öltöztek. A negyedik osztályosok vidám műsorszámokkal tették még hangulatosabbá a délutánt.

Vidám jelmezesek várják a bemutatkozást

A bemutatkozások után közös játék és tánc következett, majd az osztályok saját termékekben folytatták tovább a szórakozást. A negyedik osztályosok vendégül látták az ovisokat, akik egy-egy színes bohóccal és élményekkel térhettek haza.

Matematika versenyek

A Varga Tamás Matematika Versenyen két nyolcadik osztályos tanuló, Kurilla Zoltán és Székely Péter jutott tovább a második fordulóra,

Az óvodások is jelmezbe öltöztek

A dalmatakölykök itt még békésen üldögéltek

Szarvasra. Zoli itt is nagyon szép eredményt ért el, mindössze két pont kellett volna az országos döntőhöz.

A Zrínyi Ilona Matematika Verseny megyei fordulójának egyik színhelye újra a Rózsahegyi iskola volt. A város iskoláiból 80 fő nevezett, ennek közel felét rózsahegyis diák. Örömmel láttuk a 13 gimnazista között volt tanítványainkat, akik a Gordiusz tesztet írták. Ezen a versenyen elsősorban a tanulók logikus gondolkodását mérik feleletválasztásos teszten.

Iskolánk sportsikerei

A megyei úszó diákolimpián iskolánkat 3 tanuló képviselte: Papp Károly aranyérmes szerzett mellúszásban és ezüstöt hátúszásban. Soczó Tamás aranyat hátúszásban és ezüstöt gyorsban. Vaszkó Ágnes ezüstöt gyorsúszásban és negyedik helyezést hátúszásban.

A Dévaványán megrendezett asztalitenisz versenyről Szilágyi Adrián 6. b osztályos jutott tovább az orosházi fordulóra.

A körzeti sakkbajnokságon lányaink szerepeltek eredményesen. Aranyérmes lett Nyemcsok Judit 5. a és Lövei Zsuzsanna 7. b osztályos tanuló.

Az idei tanévtől kézilabdacsapat is edz iskolánkban. A kislányok még csak most ismerkednek a sportággal, de így is tisztességesen helytálltak az iskolák közötti versenyen.

Atlétáink közül Dudás Réka szerzett országos bajnoki címet 60 méteres gátfutásban és 4 ezüstöt más versenyszámokban. Nagy Csilla és Nagy Sándor is több alkalommal volt dobogós a csapatversenyek során.

A Gyermek Labdarúgó Egyesületben több rózsahegyis diák is focizik. A 9 éves korosztály részére Martfűn rendeztek labdarúgó kupát. A 12 induló csapat közül a harmadik helyezést érték el.

Gratulálunk minden versenyzőnek és felkészítőiknek.

Az iskola életéről további információkat, képeket találhatnak az iskola honlapján: www.rozsahegyiskola.hu

Az ördög és a kenyérhéj...

(írta: Benke Mária)

Egyszer volt, régen volt, egy kedves kis falucskában Endrődön élt nagyanyó, aki egyedül tengette napjait, néhány baromfi kapirgált az udvarán, no meg volt egy kismacskája és egy kutyája is. Nagyon kedvelte az állatokat, szeretett ott élni. Csend, jó levegő vette körül. Megszokta már ezt az életet, amióta a gyermekel a városba költöztek, csak nyaranta volt nála az unokája, aki egy égetnivaló kis rosszcsont volt, de ő tudott vele bánni, hiszen nagyon szerette. Minden iskolai szünetet ott töltött, sőt időnként hétvégeken is meglátogatta nagyanyót a családja. Ilyenkor finom ebéddel várta őket és örült, sürgött-forgott, azt sem tudta mivel kedveskedjen nekik.

A telke végében folyt a Holt-Körös, ahová az emberek horgászni jártak.

Mikor meglátogatták a gyerekei, a fia és az unokája lement a vízpartra horgászni. Élvezték a nagyvárosi élet után a csendet. Apa és fia ilyenkor jókat beszélgettek, bár, nehezen tudta apja féken tartani Zotyát, aki szeretlen volt, és egy percre sem tudott egyhelyben csendben ülni. Pedig a horgászáshoz ez alapkövetelmény...

- Ejnye, kisfiám – szólta apa – az állandó ugrándozással, fecsegéssel elriasztod a halakat, így soha sem lesz belőled valódi horgász, a horgászás csendet és türelmet igényel.

- Jó, jó Apa, de mikor én nem tudok sokáig egyhelyben maradni, lásd be, én még csak 9 éves vagyok, nekem nagy a mozgásigényem...

- Igazad van – válaszolt édesapja, de akkor ne akarj horgászni, mert ha olyan vagy, mint a sajtkukac világá úsznak félelmükben a halak, egy sem akad a horgunkra.

Jól telt a fiúk délelőttije a víz partján, addig a mamák főzték a finom tyúkhúslevest és kirántották a pipi húst, éppen terítették az asztalt, mikor megérkeztek a „férfiak” és hangosan adták tudtukra, hogy farkaséhesek...

Ebéd közben jókat beszélgettek, Zoli Édesapja megjegyezte, hogy a nagymama milyen csodálatos finom kenyeret süt, nem győz enni belőle, ez nem olyan, mint amit a városban kapni lehet.

- Nem hát, mert ezt én készítem, a Kertes pék pedig kisüti, nehéz már nekem a kemencét befűtenem – mondta.

Telt-múlt az idő, elérkezett a nyári szünet Zolit a szülei levitték a nagyihoz. A gyermek jól érezte magát, rohángászott kedvére, zavarta a tyúkokat, ingerelte a macskát, bosszantotta a kutyát, egyszerűen nem bírta az erejével...

A mamája meg is kérdezte:

- Zollikám, kis szentem! – Te soha sem fáradsz el?

- Nem én! – volt a válasz.

- Tán beléd bújt a kis ördög?

- Az ördög? – lehet – mondta a gyerek nevetve. Kiabálva futkározott az udvaron, s azt kiabálta:

- Ide figyeljenek, emberek! – én vagyok a kis ördög, belém bújt a kis ördög.

- Jaj, te gyerek, nagyon szeretlen vagy, de nem baj, hiszen mikor legyél ilyen, ha nem ebben a korban? –

kérdezte mosolyogva, unokájában gyönyörködve a nagyi.

Másnap korán kelt és bedagasztotta a cipókat, mert elfogyott a kenyér, majd mikor megkeltek, szépen összekészítette és a talicskával, fehér kendővel letakarva elvitte a Kertes pékhez, hogy megsüsse... Zoli felkelt és azt kérdezte, hogy mit csinál a nagyikája. Ezer kérdése volt, hogy miért úgy és miért azt – szóval mindent tudni akart.

Nagyi türelemmel elmagyarázta a kenyérsütés minden csínját-bínját, hogy mi miért történik... Mikor kiszűtek a finom cipók, hazavitte, kirakta a kamrába, a deszkára hűlni őket. Egyszer csak Zotyá azzal állt elő, hogy ő elmenne egy pár órás kára pecázni a Holt Körösre. Mamája végig gondolta, hogy nincs mitől féltenie, elengedheti, hiszen a víz elég sekély, a környéken nem élnek gonosz emberek, senki és semmi sem gátolja, hogy a gyerek jól érezze magát, elvégre szünet van, nyaral. Így hát elengedte. Megkérdezte, hogy van-e szüksége esetleg valamire, pl. csallira. A gyerek rázta a fejét, hogy nincs, mindent tud, apja megmutatta már korábban neki. Elindult a horgász felszerelésével a vízhez.

Mamája a kis kertkapuból utána kiabált:

- Aztán ebédre itthon legyél, s ha fogsz valamit, azt megsütjük vacsorára.

- Jóóóó – hangzott a távolodó gyermek válasza.

Nagyanyó tett-vett az ház körül, megetette a jószágot, és neki kezdett az ebéd elkészítéséhez, majd észrevette, hogy hagymát nem hozott a kamrából, így hát kiment érte. Mikor a deszkára nézett a lélegzete is elállt. Összecapta a kezét, s azt mondta:

- Mi a manó, egy kis ördög megette a kenyér belét? – csak a kenyér héja éktelenkedett az egyik cipónak a deszkán...

- Hát ezt nem értem – mondta tanácstalanul.

Elkészült az ebéd, megterítette az asztalt és várta a kis kosztosát, hogy hazaérjen a horgászásból, aki meg is érkezett diadalittasan újságolta, hogy nagyon éhes és fogott két kis keszeget, ami jó lesz vacsorára.

- Jól van kincsem, moss kezet és üljünk asztalhoz – mondta a mamája.

A mama a kibelezett cipót úgy tette fel az asztalra, hogy Zolika a héját lássa csak. A gulyásleveshez kenyér kellett, ezért megkérdezte, hogy kér-e egy szeletet. Ő igent mondott.

Mama a kezébe fogta a kenyérhéjat és a kést, s úgy tett, mintha most fedezné fel a turpisságot, vágni akarta, de nem tudta.

Letette a kést és összecapta a kezét, majd azt mondta:

- Te jó ég, egy ördögfióka kibelezte a kenyeret, csak a héját hagyta meg nekünk, most hogyan adjak neked egy szeletet?

- Hol? Mikor? – kérdezte a gyerek tágra nyílt szemmel.

- Itt és most! Te kópé – volt a válasz, hát mit tettél te kis ördög ezzel a szegény kenyérral? – és a fülénél fogva korholta unokáját.

- Hááát én csak összegyűrtam, hogy legyen a halaknak csall... Mama ne haragudj.

- Éééén?

- Ééén csak egy kis kenyérbéllel horgászni akartam – dadogta a gyerek, de látta, hogy a nagymamája nem is haragszik rá igazán...

- Ja, te csak egy „kis” kenyérbéllel – ismételte a mamája, hiszen csak a héját hagyta meg, te, te kis ördögfióka! – mondta és mosolygott.

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Bálint Napi élmények a Kis Bálint Általános Iskolában

A Bálint – Valentin Napi Kavalkádnak nem kedvezett az időjárás, csepergős – esős időben vonult fel a **Kis Bálint Általános Iskola** apraja – nagyja. Ennek ellenére a jókedv, a vidámság és az öröm járta át az álarcba öltözött gyerekeket. Az osztályok különböző maskarát öltöttek, kezdetét vette a farsangi felvonulás! Voltak boszorkányok, görögnek öltözöttek, busók és természetesen szerelmes szívek is. Hangoskodva, kereplőkkel és csujogatókkal próbálták a telet elűzni.

A kisebb diákoknak a népszerű **Alma együttes** elsöprő sikerű koncertje koronázta meg a délelőttöt, akik megzenésített verseket adtak elő. Interaktív műsorukban volt szolmizálás, környezetvédelem, egészséges életmód, közös éneklés, tánc és még a süket-néma jelbeszédből is izelítőt kaphattak a gyerekek. **Fekécs László tankerületi igazgató** beszédében elmondta, hogy a kisdíjak kéréseit elolvasta, és örömmel támogatja. Délután a Kiszabáb égetés és télűző rigmusok kántálása után valamennyi osztályközösség farsangolt, ahol a finom farsangi falatok mellett vetéikedők, játékok közösségformáló élményével gazdagodhattak.

A nagyobbaknak a művelődési központban folytatódott tovább a tanítás nélküli, derűs délelőtt, ahol a diákok átvették a hatalmat, és megkezdődött az osztályok bemutatkozása. A tánc oltárán áldoztak a legtöbben, hiszen kilenc osztály zenés, táncos produkciót mutatott be, kettő pedig mókás jelenetet adott elő. Nagyon jó volt a hangulat, több szülő, nagyszülő látogatta meg a diáknapi rendezvényt. Köszönet a felkészítő tanároknak, szervezőknek, segítőknek és a Gyermekekért Alapítványnak.

Szép Magyar Beszéd Verseny

A Kazinczy Ferencről elnevezett Szép Magyar Beszéd Versenyt február 14-én rendezték meg Mezőberényben, az Orlay Kulturális Központban. A Kis Bálint Általános Iskolát hat tanuló képviselte.

Az 5-6. osztályosok közül **Szmolnik Alexa**: első helyezett lett, míg **Weigert Csengét**: a harmadik helyre értékelte a zsűri. A 7-8. osztályosok közül: **Deli Csege** és **Czikkely Hanga** egyaránt a harmadik helyezésnek örülhetett. Szép teljesítményt nyújtott még Uhrin Barbara és Kósa Fruzsín is. Gratulálunk! Felkészítő tanárok: Hunya Jolán és Forgácsné Gyetvai Krisztina.

Kazinczy Szép Magyar Beszéd Verseny

Erdélyi események

A **Színfolt Mazsorett Csoport** meghívást kapott **Nagyenyedre, a Máltai Segélyszolgálat** jótékonyági báljába. A legnagyobb táncosokból öt lány vett részt az előkelő estélyen, ahol a romániai és a magyar Máltai Szolgálat vezetője egyaránt tiszteletét tette. A kiscsoportot elkísérte erdélyi útjára Kardos Ferenc, az együttes egyik támogatója is.

A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium, a magyar oktatás betlehemi csillaga 390 éves. Az Erdély aranykorát megteremtő Bethlen Gábort 400 éve, 1613-ban választották fejedelemmé.

A **Bethlen Gábor Kollégium alapítványa** ennek állított emléket 2013. február 22-én, pénteken 13 és 15 óra között a **Magyar Parlament felsőházi dísztermében** tartott ünnepség keretében.

Erre az **Emlékkünnepségre** a Kollégium igazgatónője, Szócs Ildikó meghívta Hunya Jolán tanárnőt is – Kis Bálint Általános Iskola -, aki évek óta jó kapcsolatot ápol a híres Kollégiummal.

Szócs Ildikóval, a Bethlen Gábor Kollégium igazgatónőjével és Mihai Horatiu Josannal, Nagyenyed város polgármesterével vagyok Budapesten, a Parlamentben, az Emlékkünnepség után.

irodalmi oldal

„SZÍVBÉLI ÉDESANYÁM”

Az Endrődi tájszótár bemutatóján

„Napfényem, levegőm vagy, nélküled írni se tudnék./ Írni se? Élni se tán – szívbéli édesanyám” - írja Szilágyi Ferenc Anyanyelvemhez c. epigrammájában. A költő, a nyelvész, az író ember valómása ez a két sor, melybe belesűrűsödik az alkotó ember egész élete is.

Az Endrődi tájszótár születése szívbéli kötődés. Kötődés a szülőföld, a szűkebb haza régen élt parasztembereihez, sokat megélt parasztszövegeihez, az időben már megfakult arcú öregeihez, akik még *őrizték, megőrizték* nekünk az endrődi nyelvet, a nyelvvel pedig a paraszti kultúrát.

Erről a gyűjtő- és kutatómunkáról, szívbéli kapcsolatról hallhattunk előadást a magyar kultúra napjához közel, annak rendezvényeként - 2013. január 26-án - az OMart Kulturális Műhely zsűfólaság megtelt könyvesboltjában. A házigazda, Oláh Gizella köszöntötte a megjelenteket. Egy fiatal képzőművész, Kóra Judit kiállítását nyitotta meg, aki illusztrációival Weöres Sándor verseit hozta közénk. Az esten a tájszótár szerkesztője, Szilágyi Ferencné Németh Eszter és Oláh Gizella beszélgetett. A tizenegy évig tartó munka örömeiről, nehézségeiről, a gyűjtés - kutatás közösségi élményeiről megkapó, interaktív, közönséget is bevonó előadást hallhattunk Eszter nénitől.

Ennek egy rövidített változatát olvashatja most a kedves érdeklődő, tudva azt, hogy az előbeszéd varázsa nem visszaadható, de mégis, ezekben a sorokban valami ebből talán megsejthető.

Honnan az ötlet?

Az Endrődi Füzetek során több mint 400 kazettát gyűjtött a Honismereti Egyesület 20-25 tagja. Ezek a kazetták ott voltak a polcomon, és, egy idő múlva belém villant a felfedezés- Hiszen ezekben benne van Endrőd tájnyelve is. Tehát, ha akarjuk, „melléktermék”. Aztán újból meghallgattam mindegyik kazettát, az elhangzott szövegből kiírtam a tájszavakat a példamondatokat együtt, aztán csoportosítottam, majd a hiányzó témákra újból gyűjtöttem (ruházatnál pl.). Soha nem csináltam ilyet, bizonyos szintű merészség is kellett hozzá, de egyrészt volt segítségem, másrészt már megtapasztaltam az Endrődi Füzetek munkálatai során is, hogy a munka megmutatja a saját belső logikáját mindenkinek, aki igazán kíváncsi rá.

Volt segítség? Kik dolgoztak még a tájszótáron?

Bella Rózsi is azonnal elvállalta az illusztrációs rajzok elkészítését, Kovásznainé Mikó Klárka az első szóra elvégezte a szöveg-szerkesztés igen nehéz, kb, egy hónapos munkáját. Meg kellett néznetem a mezőgazdasági szakszavakat, ebben is kaptam segítséget, Szilágyi Imre többször is, és Hunya Elek is. Ladányiné Mancó és Róza Olga külön-külön végigolvasták velem az egész szótárát, Olga átszűrt a bevezető logikai nehézségein is. A Grónás testvérekkel Skyp-on heteken keresztül értelmeztük a tájszavak jelentését, pedig Edit akkor más nagyon beteg volt. Bucsai Erika nyelvtani ügyekben segített.

Mondok egy konkrét példát az együtt dolgozásra: nagyon nehezen találtuk ki, milyen kép legyen a borító lapon. Róza Olga a 70.születésnaponra csinált 70 kavicsot, jobbára tájszavakkal. Ezt egyszer nézegette nálam Grónás Margitka, és a kavicsokat úttá igazgatta. –Tényleg, legyen út, és ez legyen a címlapon. – Mögötte pedig egy endrődi kép jól mutatna. _Giricz Laci Százhalombattára elvitte a kavicsokat, csinált egyet-kettőt, de nem voltak eléggé kifejezőek. Akkor kosárba tette, úgy fényképezte le, az benne is van a könyvben, a képaláírást viszont ahhoz már Ladányi Gábor találta ki: *drágakövek*. – De még kifejezőbb kép kellene. Akkor megtaláltuk Weigert József fényképét a mostani hídról. – Ez az, ennek az alját, az utat kellene telerakni a kavicsokból álló tájszavakkal, és ak-

kor a képnek jelentése is volna: a tájszavak hazafelé visznek. Jó, de haza kell jutni a kavicsoknak Battáról. Giricz Máttyás biztosan segít, hozza el a kavicsokat Pestre Kovács Adriennhez, ő majd hazahozza, mi pedig a képre ráfényképezzük a kavicsos tájszavakat. Giricz Máttyás el is hozta Battáról, de neki van egy festőművész fia, és egy képzőművész lánya. Nézegették, nézegették – és megcsinálták!! Archaikus lett, kifejező lett. Köszönjük.

Persze, a köszönet és a tisztelet leginkább az **adatközlőket** illeti. Próbáltam volna én tájszótárát csinálni ott, ahol nincsenek tájszavak, vagy nincsenek, akik megőrzik azokat. **Gubucz néni Hunya Ilona** néni, aki elmesélte a kostókcacsokót, azt, hogy hogyan gyógyított, amikor riserrek vótak a gyerekek, elmondta a gölődinlevest, a mazulyáscsikót, a szabógallért. **Matyuszné** hangja is itt van bennem: - Mindenki szegény vót, nem vót kihő fohászkonni. Endrőd meghanyatlott, ezt **Vargané** mondta. – Gyebnár Jusztitól hallottam Öregszőlőben, hogy Pálinkás Terka néni *felvette* a gyereket, me azt, hogy a tehin nem adott tejet, mer *bánatbeget* vót. Azt **Ugrin Frigyesné** mondta: - Magyar embertü szalásér pizt kértü? Ez *sértü a lelkünköt*. **Tímár Illés** bácsi őrizte meg egyedül a palócos *letaláb, letszéje* szóalakokat. **Fekécs Frigyes** bácsi úgy mondta: *elárollak*. Elmesélte, hogy gyalog mentek Pestre munkáért, istentelen hangos zörgéssel tolták a talyigát át a hidon a pesti gyerekek legnagyobb öröme. Mesélés közben árasztotta a szebbnél zebb szavakat: *45-re kelvén, napáldozat előtt*. Mindenkít figyelmzetnek **Iványi Lajos** komoly mondatai: - Télen miért megy ki a földre, mit csinál ott? - kérdeztem. A válasz: - Megszagolom. És folytatta: - *A földet szeretni kel. Aki nem szereti a földet, menjen onnan, ne is tapickolja.*

Milyen tájszavakat dolgozott fel a szótár? Csak azokat, amelyeket kizárólag Endrődön ismernek, vagy más tájszavakat is?

Természetesen nem kizáró tényező, hogy a felvett szavakat máshol is ismerik, mégis, a falura jellemző, és **kevés** helyen, csak a tájnyelvben ismert tájszavakat. Amikor összegyűjtöttem ezeket a szavakat, **egyenként megnéztem** mindegyiket az Új Magyar Tájszótárban, és csak azokat hagytam meg, amelyeket kevés más nyelvjárásban ismernek. Pl. a **levetettek** tájszót meghagytam, mert rajtunk kívül csak három tájnyelv ismeri, vagy az **egy kenyéren vannak** frazémát szintén benne hagytam, mert jellemzően csak Nagyszalontán és nálunk használjuk. Hogy miért van ez így? - Ezt majd később szeretném kifejteni.

Vannak csak Endrődön ismert tájszavak. Ezek hogyan születtek?

Az endrődi emberek alkották. Mint ahogy az összes többi tájszó, szót is emberek alkották. (A népdalaink között is vannak Endrődön született **népdalok**.)

174 olyan tájszót találtam, amelyet az ÜMETSz nem ismer, ezek endrődi szóalkotások.

aljútocska, bikatégla, ceperka, madarijankó, fentkomra, lentkomra, keresztüvaló, koszorúskép, lecsapintó, ideáti-odaáti, rácsocska, rákláb, sajós, sorompló, tajápa, gundzsa, homlokszél, titoklyuk, szűzleves.

gatyás tanító, más szerszámjával dolgozó, magába kenyér, pucuta tulipánt, szagosmise ekkor meg ekkor, lyukasorrú cipő stb.

A tájszavakon kívül két tanulmányt is közöl a kötet. Erről megdunhatunk-e valamit?

Szabó József a szegedi egyetem tanára arról ír, hogy Endrőd nyelvjárás-sziget. Sziget, tehát más, mint a környezete. A környező falvakhoz viszonyítva más tájnyelvet beszél és más vallást őriz Endrőd közössége.

Miért fontos nekünk ez az információ? Mert segít megérteni Endrőd múltját. Megvilágítja azt a mozzanatot, amikor a megye betelepítése történt, érkezett ide egy olyan **raj**, amely az áttelepítés nehéz éve alatt **megőrizte saját vallását és nyelvjárását**, sőt, arra is volt ereje, hogy a Templom-zugban való letelepedés után a szintén ideérkező csoportok és családok magába olvassza, nyelvjárását a faluközösség fejlődése során mindvégig megőrizze. Egy évvel a letelepedés után **244** ember élt a Templom-zugban, 1911-ra már 11850, 1930-ban **13928** ember élt itt. (Zárójelben: ma alig 4000.)

Honnan települt ide ez a raj? Erre a kérdésre a kötet másik tanulmánya - **Kristó Gyuláné Fábán Ilona** tollából - felel, számos hangtani jelenséggel bizonyítva a **palócos és a jászos** tájnyelvi rokonságot.

[...]

Elkészült a szótár. Lapozgatva, felidézve nagyanyaink nyelvét azt érezhetjük, itt egy csodálatos nép lakott. Tájnyelvére, mely e közösség összetartó ereje volt, joggal lehetünk büszkéek: valóban „Szívbéli édesanyánk”... „fölnevelő édesanyánk”... **Nyelvédesanyánk.**

Polányi Éva

Izós Izék

Március

Gombás tarhonya

Tarhonyát főzünk (kevés olajon megpirítjuk, kétszeres adag forró vízzel felöntjük, sóval, borssal ízesítjük, lefedve főzzük, ha kell, forró vízzel pótoljuk a folyadékot, amíg a tarhonya meg nem puhul). Közben apróra vágott hagymán gombát dinsz-telünk (érdemes szeletekre vágva), és a majdnem kész tarhonyához keverjük..

* Seidl Ambrus

FENYŐ FÜRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÜZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondoroszi úton, a vásártér után

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

Tornádó elektromos kerékpárok,

gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

csövek, szerelvények.

hűtőszekrények, fa-

gyasztóládák, mosógépek,

háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,

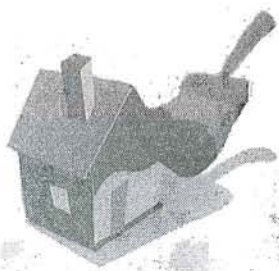
szegek, csavarok, záruk, lakatok,

fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

**Hiteleshetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű
felújítását, elképzelései szerint!

*Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető*

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot
is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozolások
- laminált parketta lerakása, parkettacsizolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőterek beépítése, szigetelése
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sutt elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása, ill. téglal lerakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (gurulós, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új
vendégemet teljes körű női-, férfi és
gyermek-fodrászatomban.

Igény szerint házhoz is megyek! Hétféteken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna
GYOMAENDRŐD, KULICH GY. U. 61.
Telefon: 06/70/312-5037

Nyelvtanfolyamok, kezdőknek és haladóknak:

egyéni, páros, csoportos, igény esetén hétvégeken

Kezdő angol és német

▪ 30 órás külföldi munkavállaláshoz

▪ Ráérős tanfolyam: heti 1x60 perc, 500 Ft/ó

Üzleti angol és üzleti német – csoportos

Minimum alapszintű tudással

Felkészítés állásinterjúra (10 óra)

Iskolás angol és német felsősőknek 500 Ft/ó

Külföldi álláslehetőségek:

vendéglátás, gyári munka, feltétel: alapszintű nyelvtudás

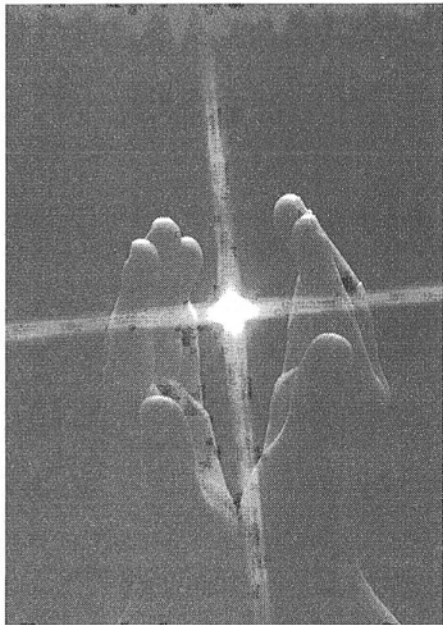
támogatott képzések cégeknek: TÁMOP pályázat keretében

Érd.: 06-20/947-1603; www.internyelvstudio.hu

Inter Nyelvtudó, Kossuth út 18. hétfő-péntek: 14.00-18.00óra

aki szeretné az állami támogatást igénybe venni, regisztráljon a
www.tudasodajovod.hu honlapon, tájékoztatásért hívja a 20/22-970-22.

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSERENYECZ VINCE, aki Hunyán élt, február 7-én, 90 éves korában az Égi Hazába költözött. Gyászolja családja és a rokonság

LAPATINSZKI MIHÁLY, aki Endrődön élt, január 26-án 93 éves korában elhunyt. Gyászolják: felesége, leányai és családja

PINTÉR HERMINA volt hunyai lakos, aki Endrődön a Rózsakert Idősek Otthonában élt, február 1-jén, 86 éves korában megtért Égi Urához. Gyászolja családja és a hunyai hívek

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Dobos Lajos esperes plébános 1847-1889 sírja az endrődi Ó-szarvasvégi temetőben. Sírjáról a vaskerítést nemrég lopták el.

Az endrődi Ó-szarvasvégi temető keresztlé. Mőgötte Dobos Lajos esperes plébános sírja.

Egyházközségi farsangi vacsora - február 9-én

Fotók: Soczó Géza

Égész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

Kedves vásárlóim!

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Tavaszi ajánlataim:

- Megérkeztek a tavaszi vetőmagok, bio burgonyák
- Zöldségfélék, virágmagok, virághagymák
- Kardvirágok, begóniák, dália, rózsatövek
- Tavaszi lemosóvegyszerek: Agrol, Vegesol, RS, stb.
- Rovarölők, gombaölők, virágtápok
- Műtrágyák, virágföldek, fűmagok
- Műanyag virágcserépek, virágládák, kaspók
- Fóliák, műanyaghalók, zsákok, kötözőspárgák
- Permetezők, fűnyírók, kéziszerszámok
- Barkácsológépek, szegek, csavarok, reisercsavarok
- Festékek, hígítók, festőszerszámok
- Berner- és Tylan termékek, púrhabok, szilikon tömítések, stb.
- Munkavédelmi bakancsok, védőkesztyűk, esőruhák
- Izzók, elemek, elektromos kapcsolók, dugvillák, vezetékek, stb.
- Kandallók, szeneskannák, kályhacsövek
- Szőnyegek, 2x3m futászőnyegek

Várom vásárlóimat! - FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK. Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5555 Hunya, Kossuth u. 1. Tel., Fax: (66) 294-352, (20) 9457-843 varosunk@gmail.com * Alapítók: Vaszkó András, Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Cs. Szabó István, Czank Gábor, Gellai József, Fülöp Zoltán, Hegedűs Bence, Hunya Jolán, Lehóczkiné Tímár Irén, Polányi Éva, Sóczó Géza, Seidl Ambrus, Szabó Béla, Dr. Szonda István * Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsején *

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88 *

http://www.szentgellert.hu * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

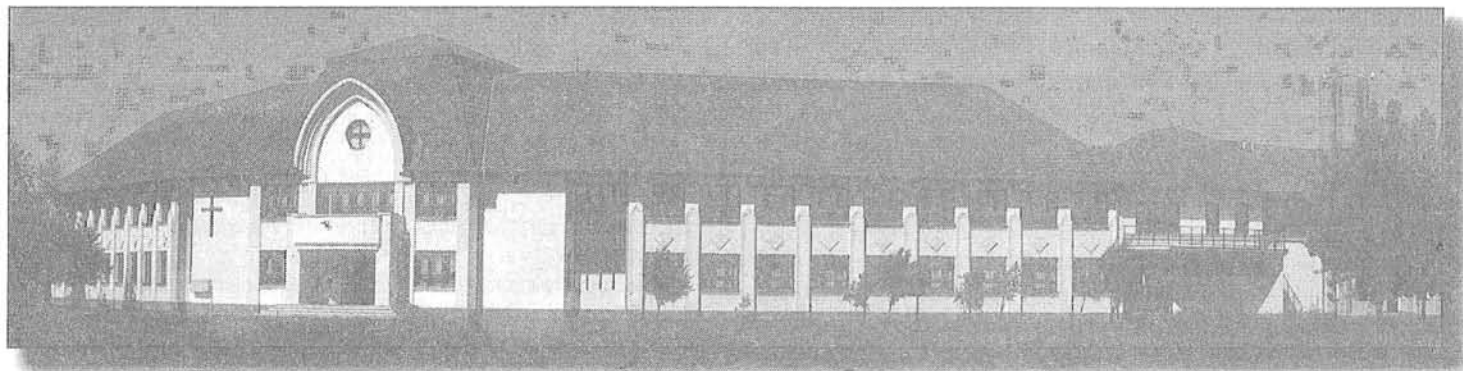
XX. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2013. március

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda melléklete

A SZENT GELLÉRT

KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA BEMUTATKOZIK

A gyermek az anyaméh drága gyümölcse. Éppen ezért különös gondoskodást érdemel, akár egy gyönyörű virág. Amikor barátainktól, ismerőseinktől egy olyan rózsát kapunk, amelyre mindig is vágytunk, akkor rácsodálkozunk a virágra is és barátunkra is, amiért ráérett kívánságunkra.

A gyermek sokkal több, mint egy gyönyörű virág, sokkal több, mint egy régi vágyunk: mert a gyermek maga a csoda. Bárki bármikor meglát egy kedves kisbabát, gondolatai elszállnak, és szinte képtelen, hogy a mosolygó kisemberre ne mosolyogjon vissza. Dicsérik is: milyen szép, mennyire édesen néz ránk vissza, milyen békés... Ezt a békés arcát kell megőriznünk egy életen át. De az arcnál sokkal fontosabb a kisember gondolatvilága és szíve, vagyis az érzései. Egy egyházi iskola, így a mi intézményünk is éppen ezt az életérzést képes megadni.

Iskolánkat Iványi László plébános úr alapította – rendszerváltást követően nem az egyházi ingatlanokat kérte vissza, hanem az érte járó kárpótlást igényelte. Ebből épült a főépület, amelyben a diákok 1995 szeptemberében kezdhették meg a tanulást. Tornatermünk 2003-ban készült el, Gyulay Endre püspök atya támogatásával. Ez a fejlődés nem állt meg, mivel 2007 óta az intézményt belülről teljesen felújítottuk saját forrásból, valamint a 21. századi oktatástechnológiai eszközökkel felszereltük, pl. 2009-től nyelvi labort alakítottunk ki, avagy minden osztályba 2011-től beépítettük az interaktív eszközöket. 2007-ben indult el a játszótér kiépítése is, amely 2012 őszén nyerte el végső formáját. Természetesen céljaink között szerepel a megújuló energiák felhasználási lehetőségeinek keresése is.

Iskolánkra jellemző, hogy diákjaink érdekében több pedagógiai módszert alkalmazunk, odafigyelve minden gyerekre, minden lehetőségre; odafigyelve a pedagógiai és tantárgyi sajátosságokra. Ennek köszönhető, hogy diákjaink a középiskolában is megállják a helyüket: ha egy diák jó érdemjegyet szerez pl. irodalomból, akkor ez garancia a kö-

zepiskolai jó jegyre is. Nem véletlenül járnak vissza tanulóink különféle rendezvényeinkre. Hála a Jóistennek, tanítványainknak minimum kétharmada gimnáziumba nyer felvétel, közel negyede pedig nyelvvizsgával a kezében ballag.

A hitélet kiemelt hangsúlyt kap, hiszen Gyomaendrőd missziós terület. Minden hónapban diákmissét tartunk, a hetet pedig közös imával kezdjük – ennek keretében is próbáljuk kibontakoztatni tanítványaink képességeit, pl. a szájjal történő dobolás, a közös gitáros misék vagy a hétfő reggeli áhítatoknál az evangélium üzenetén meditatálva. A lelkiaopoknak szintén fontos szerepe van, akárcsak a naponta megélt hitünknek is.

Egy olyan világba szeretnénk meghívni és elkalauzolni tanítványainkat, ahol ugyanúgy hangsúlyos a tudás és a hit, mint a becsületes, tisztességes élet és az ember személyes boldogsága. Ez pedig egy olyan világ, ahol folyamatos párbeszédben vagyunk a gyerekekkel és a szülőkkel is. Ezért iskolánkról nyugodt szívvel állíthatom: egyszerre tudásközpontú és elfogadó. A tudást igazolják tanítványaink sikeres szereplései a különféle versenyeken; mi már első osztálytól lehetőséget teremtünk idegen nyelv megismerésére, elsajátítására. A kötelező tanórákon kívül a gyerekeknek lehetősége van hangszerekkel megismerkedni, különféle táncokat megtanulni, stb., hiszen ezekkel is arra neveljük a gyerekeket, hogy szabadidejüket hasznosan és kulturáltan töltsék el.

Ünnepünk mindig komoly, mégis rugalmas felkészülést igényelnek. Ennek eredményeként hosszú évek távlatából is szívesen emlékeznek vissza diákjaink a Szent Gellért Napra, a karácsonyra – amikor minden osztály műsorral szerepel, avagy a gyereknapra.

Mindezeket a kedves szülők figyelmébe ajánlva tisztelettel és szeretettel várjuk leendő első osztályos tanítványainkat. Kérem, merjék bátran felvállalni gyermekük jövőjét azzal, hogy meglátogatnak bennünket.

Lukács László
igazgató

Bemutatkozunk

Szeretettel köszöntöm a kedves Szülőket!

Idén nekem jutott az a megtisztelő feladat, hogy a leendő első osztályosok egyik tanító nénije lehetek.

Szmoláné Kiszely Olga vagyok, és 31 éve dolgozok pedagógusként.

1982-ben végeztem Debrecenben a Tanítóképző Főiskolán, majd 2006-ban a pedagógus-szakvizsga keretében a differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek területén szereztem újabb diplomát.

Ide a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda központjába az idei tanévben kerültem dolgozni, miután a kis szülőfalumban, Hunyán sajnos teljesen megszűnt az iskolai élet.

A gyermek maga a csoda, nincs is annál szebb és nehezebb feladat egy pedagógus számára, mint amikor elsős gyerekeket kell elindítani a tanulás változatos útján.

Pedagógiai munkámban mindig igyekszem a szülőkkel együttműködve, a gyermekekkel közös élményeket megélve, a hit és a szeretet, a következetesség mentén haladva dolgozni. Fontosnak tartom az osztályon belüli jó hangulat megteremtését, a tanulási kedv felkeltését és megőrzését, a gyermekekben rejlő tehetség kibontakoztatását, az egyéni képességeknek megfelelő haladást, s a biztos alapok nyújtását. Mindezt tevékenységeken keresztül, a valódi cselekedtetést, a felfedező ismeretszerzést és az egyéni tapasztalást elősegítve kívánom elérni.

Szeretnék pár sort idézni Szent-Györgyi Alberttől:

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy keltse fel a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

Ezzel a tanulságos mondattal, mely nagyon pontosan tartalmazza a mi feladatainkat, valamint a velünk szembeni elvárást, mélyen egyetértünk a kollégánommal.

Szeretettel várjuk Önöket és gyermeküket iskolánkba!

Tisztelettel köszöntöm a kedves Szülőket abból az alkalomból, hogy gyermekük szeptemberben első osztályos lesz!

Engedjék meg, hogy bemutatkozzam. **Fekécs Edítnek** hívnak, 2004-ben végeztem Békéscsabán a Tessedik Sámuel Főiskola tanító szakán. Műveltségterületeim: ember és társadalom valamint énekzene. A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodában 9 éve tanítok, jelenleg 3. osztályban.

Tudom, hogy minden nagycsoportos óvodás gyermek, várommal, érdeklődéssel, de kissé szorongva is készül az iskolába.

Éppen ezért munkám során legfontosabb feladatomban tekintem a kisgyerekek bevezetését az iskolai életbe, a zökkenőmentes átmenet biztosítását az óvodából az iskolába valamint meghallani a gyerekek kimondott és ki nem mondott gondolatait. Elsődleges célomnak tekintem, hogy gyermekközpontú, nyugodt légkörben tanulhassanak leendő kisdiákjaim. Szeretném, hogy örömmel járjanak iskolába, és hogy a tanulás számukra meghatározó értéké váljon. Hiszem, hogy az iskola az a hely, ahol meg kell tanítanunk a gyermekeknek, örüljenek a maguk és társaik sikereinek, legyenek figyelmesek és segítőkészek, de ahol azt is megtanulják, kötelezettségeik is vannak.

Oktatói munkám során az alapismeretek és készségek fejlesztésére helyezem a fő hangsúlyt. Vallom, hogy minden gyermek tehetséges valamiben, és ezt a képességet igyekszem kibontakoztatni kis tanítványaimban. A gyerekek nevelése érdekében véleményem szerint nélkülözhetetlen a család és az iskola együttműködése, amelynek az őszinteségre, a kölcsönös bizalomra kell épülnie.

A pedagóguspályát nem foglalkozásnak, hanem hivatásnak tartom, melyhez nagy alázat, empátia, tolerancia és mélységes, feltétel nélküli szeretet kell szülő és gyermek felé egyaránt. Töreksem hivatásomat legjobb tudásom, lelkiismeretem szerint, felelősséggel betölteni.

Végezetül azt üzenném a leendő kis elsősöknek és szüleiknek, hogy ne izguljanak az iskolakezdés miatt! Bízban bennünk, mindenben segítjük a gyerekeket és a hozzánk tanácsért forduló szülőket!

Bemutatkozásomat Móricz Zsigmond gondolataival zárom:

„Én azt hiszem, annál nincs nagyobb öröm, mint valakit megtanítani valamire, amit nem tud.”

Szeretettel hívom Önöket és gyermeküket márciusban a nyílt napokra és az iskolakóstolgotóra!

Beiskolázási tájékoztató 2013/2014. tanév

Kedves Szülők!

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda vezetése tisztelettel köszönti Önöket abból az alkalomból, hogy gyermekük iskoláskorúvá vált. Intézményünk jó szívvel ajánlja és mutatja be azokat a nevelési elveket és oktatási tevékenységeket, amelyekkel leendő első osztályos tanulóink találkozhatnak az itt töltött évek során. Bízunk abban, hogy az iskolánkról felvázolt kép segíti iskolaválasztásukat.

Fő célunk:

- A gyermekek, tanulók segítése abban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, szépre, jóra fogékony személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Szilárd alpműveltség átadása; az ismeretanyag megértése és alkalmazása.
- Testileg, lelkileg, szellemileg, életmódjukat tekintve egészséges ifjak nevelése.
- Növendékeink ízlésének, esztétikai érzékének, igényességének kialakítása.
- Tanulóink sokoldalú, nyitott, érdeklődő, kreatív személyiségfejlesztése.

Céljainkat - a gyermekkor tényleges megőrzése mellett - színes és tartalmában gazdag tanórai, tanórán kívüli, valamint szabadidős programjaink segítségével, nyitott, őszinte, családi légkör biztosításával kívánjuk elérni, megteremtve ezáltal azt az iskolai környezetet, ahol gyermek, szülő és pedagógus jól érzi magát.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda szeretettel meghívja a 2013/2014. tanévben első osztályba lépő kisgyermekeket és szüleiket a következő programjaira:

2013. március 14. 16 órától - Iskolakóstoló

2013. március 18-19. 8-10 óráig - Nyílt nap

2013. március 20. 17.00 - Szülői értekezlet

A március 14-i Iskolakóstoló rendezvényünkön a gyermekek játszhatnak, és különféle ajándékokat készíthetnek, míg szüleik az iskola életébe nyernek betekintést.

A március 20-i szülői értekezleten megismerkedhetnek iskolánk pedagógiai célkitűzéseivel és a jövőbeli elsős tanítókkal, kötetlen beszélgetés keretében betekintést nyerhetnek iskolánk életébe. Gyermekeik ez idő alatt iskolánk tornatermében játékos sportfoglalkozáson vehetnek részt.

A március 18-19-i nyílt napon bemutatót tartanak a jövőbeli elsős tanítók.

Fekécs Edit (3.osztály)

Szmoláné Kiszely Olga (2.osztály)

A tanórák megtekintése után lehetőség nyílik a tanítókkal kötetlen beszélgetésre.

Programjainkra mindenkit szeretettel várunk!

RÓLUNK ÍRJÁK

Egy volt tanuló...

Az általános iskolai éveimre szeretettel emlékezek vissza. Most, ahogy így visszagondolok arra a 8 évre, amit itt töltöttem, leginkább az a szeretetteljes, családi hangulat jut eszembe, mely végig kísért nemcsak engem, hanem az iskolatársaimat is. Az egymásra odafigyelés, türelem a mindennapjainkban jelen voltak.

Volt pedagógusaim olyan pozitív mintát nyújtottak és olyan pozitív értékeket közvetítettek számomra, amelyek segítettek abban, hogy azzá válhassak, ami most vagyok.

Az iskola tanítói, tanárai arra törekednek az általuk gondosan átgondolt és megszervezett programokkal, hogy színessé, emlékezetessé tegyék a gyerekek napjait.

Így aztán mosolyt csal az arcomra, ha eszembe jut az iskola névadójáról elnevezett Szent Gellért Nap, ahol változatos, játékos ügyességi feladatokkal vártak minket pedagógusaink. De szívesen emlékezem vissza a karácsonyváró napra is, amire együtt, közösen készítettünk apróságokat.

Dobó Bettina

A szülő írja...

Egy évvel ezelőtt a lányomat a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolába írtam be.

Személyes tapasztalatom nem volt, hisz Zsófi az egyetlen gyermekem. A döntés meghozatalában nagy segítség volt az iskola által megszervezett nyílt nap, ahol megismerkedhettem a leendő tanító néikkel, akiket nagyon kedves, barátságos és őszintének találtam. Megnyugtató volt számomra, hogy az iskola nevelési elvei között fontos helyet tölt be a fegyelem és a tiszteltetés. A gyerekek ügyesen vigyáznak a tantermek tisztaságára és a bútorok épségére, hisz ők is látják, hogy az iskola szép és jól felszerelt.

Fél év elteltével sok pozitív tapasztalatom van. Örültem, amikor lehetőség nyílt a szülőknél a karácsonyi műsor megtekintésére, amire nagyon szép és meghitt elő-

adással készültek a gyerekek. Bár tartottam a tanrendbe beépített hittan oktatásától, hisz mi nem gyakoroljuk a vallást, de a lányom elmondása alapján érdekesek és tanulmányosak az órák.

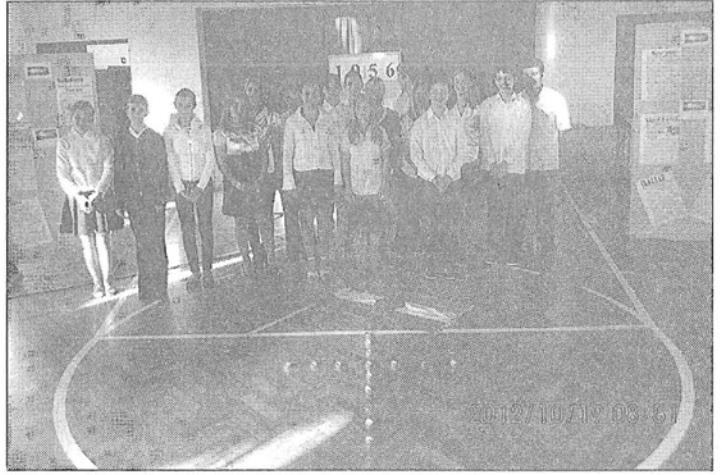
Igazán könnyű dolgom van, hisz ő még csak hét éves, de nagyon közlékeny és őszinte. Minden nap, amikor hazaért az iskolából, elmeséli, mi történt vele aznap. Tetszik neki az írás, olvasás és a matematika óra. Látom a füzetéin és a könyvein, hogy az oktatás játékosan, de mégis célratörően történik. Mind a két tanító néni szereti, amin nem csodálkozom, hisz kedvesek és türelmesek a gyerekekkel! Mint szülő jó érzés hallani a kislány saját tapasztalatait is, s amikor - szinte mindig - azzal zárja a napi élménybeszámolóját, hogy szeret iskolába járni, szeret tanulni, akkor én is megnyugszom, hogy jól döntöttem.

Váriné Giricz Mária
első osztályos szülő

Életképeink...

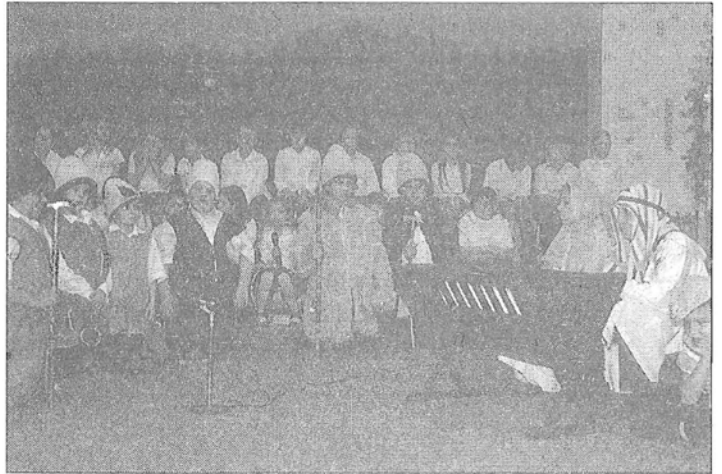
Szent Gellért Nap

Október 23. ünnepe

Karácsonyi ünnepünk

Iskolai farsang

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5555 Hunya, Kossuth u. 1. Tel., Fax: (66) 294-352, (20) 9457-843 varosunk@gmail.com * Alapítók: Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Cs. Szabó István, Czank Gábor, Gellai József, Fülöp Zoltán, Hegedűs Bence, Hunya Jolán, Lehóczkiné Timár Irén, Polányi Éva, Sóczó Géza, Seidl Ambrus, Szabó Béla, Dr. Szonda István * Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsején *

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88 *
<http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com